Sisällys

Huomautuksia	4
Sääntö 1: Pelikenttä	7
Sääntö 2: Pallo	17
Sääntö 3: Pelaajat	21
Sääntö 4: Pelaajien varusteet	27
Sääntö 5: Erotuomari	31
Sääntö 6: Muu erotuomaristo	39
Sääntö 7: Ottelun kesto	47
Sääntö 8: Pelin aloittaminen ja jatkaminen	49
Sääntö 9: Pallo pelissä ja poissa pelistä	53
Sääntö 10: Ottelun lopputuloksen määrittäminen	55
Sääntö 11: Paitsio	59
Sääntö 12: Kielletty peli ja sopimaton käytös	63
Sääntö 13: Vapaapotkut	71
Sääntö 14: Rangaistuspotku	75
Sääntö 15: Rajaheitto	79
Sääntö 16: Maalipotku	81
Sääntö 17: Kulmapotku	83
Toimintaohjeita erotuomareille	85
– Sijoittuminen, liikkuminen ja yhteistyö	86
- Kehon kieli, kommunikointi ja pilli	99
- Muita neuvoja	104

Huomautuksia

Muutokset

Kansallinen jäsenliitto voi muuttaa sääntöjä alle 16-vuotiaiden, naisten, yli 35-vuotiaiden ja vammaisurheilijoiden otteluissa edellyttäen, että näiden sääntöjen periaatteet säilytetään.

Mihin tahansa tai kaikkiin seuraaviin kohtiin tehdyt muutokset ovat sallittuja:

- pelikentän koko
- pallon koko, paino ja materiaali
- maalin koko (leveys ja korkeus)
- puoliaikojen pituus
- pelaajavaihtojen lukumäärä

Muut muutokset ovat sallittuja vain IFAB:n (The International Football Association Board) suostumuksella.

Viralliset kielet

IFAB julkaisee säännöt englanniksi, ranskaksi, saksaksi ja espanjaksi. Mikäli sanamuodoissa on eroavaisuuksia, pidetään englanninkielistä tekstiä määräävänä. Sama koskee myös tätä käännöstä.

Merkkien selitys

Sivun laidassa oleva pystyviiva sekä alleviivaus ilmaisevat sääntöjen muutokset.

Pelikenttä

1. Kentän pinta

Pelikentän tulee olla kokonaan luonnonnurmea tai kilpailumääräysten salliessa kokonaan keinotekoinen. Kilpailumääräysten salliessa myös näiden yhdistelmä on mahdollinen (hybridi).

Keinotekoisen pelialustan värin tulee olla vihreä.

Kun keinotekoista pelialustaa käytetään joko FIFAn jäsenliittojen välisissä kilpailuotteluissa tai kansainvälisissä seurajoukkueiden välisissä otteluissa, alustan on täytettävä "FIFA Quality Programme for Football Turf" tai "International Match Standard" -laatuvaatimukset, ellei IFAB ole antanut erivapautta.

2. Kentän merkinnät

Pelikentän tulee olla suorakaiteen muotoinen ja merkitty jatkuvin rajoin, jotka eivät aiheuta vaaraa. Nämä rajat kuuluvat alueisiin, joita ne rajoittavat.

Vain säännössä 1 kuvatut rajat merkitään pelikenttään.

Kahta pidempää rajaa kutsutaan sivurajoiksi. Kahta lyhyempää rajaa kutsutaan päätyrajoiksi.

Pelikenttä jaetaan kahteen kenttäpuoleen sivurajojen keskikohdat yhdistävällä keskirajalla.

Keskipiste merkitään keskirajan puoliväliin. Säteeltään 9,15 m:n kokoinen ympyrä merkitään sen ympärille.

Pelikentän ulkopuolelle, 9,15 m:n päähän kulma-alueen kaaresta kohtisuoraan sivuja päätyrajoja vastaan, voidaan tehdä merkintä helpottamaan etäisyyden arvioimista kulmapotkutilanteissa.

Kaikkien rajojen tulee olla yhtä leveitä eikä 12 cm leveämpiä. Päätyrajojen tulee olla yhtä leveitä kuin maalitolpat ja ylärima.

Kun keinotekoista pelialustaa käytetään, ovat muut merkinnät sallittuja edellyttäen, että ne ovat erivärisiä ja selvästi erottuvia jalkapallokentän merkinnöistä.

Pelaajaa, joka tekee pelikenttään sääntöjenvastaisia merkintöjä, tulee varoittaa epäurheilijamaisesta käytöksestä. Jos erotuomari havaitsee tämän pelin käydessä, pelaajaa varoitetaan pallon mennessä seuraavan kerran pois pelistä.

3. Mitat

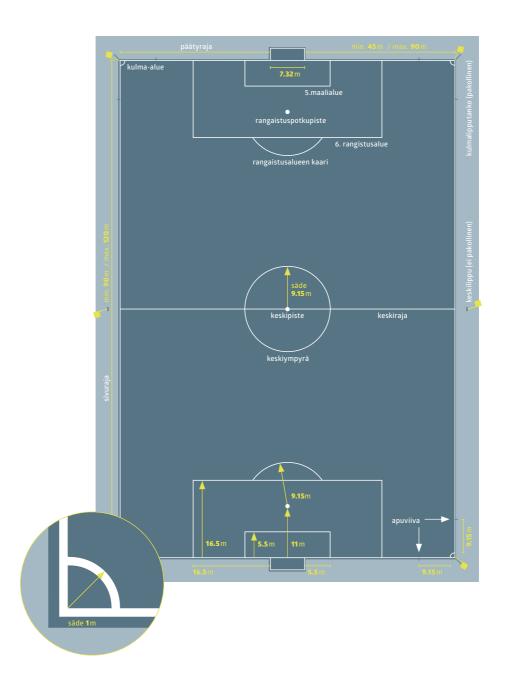
Sivurajan on oltava pidempi kuin päätyrajan.

Sivurajan pituus: minimi 90 m maksimi 120 m Päätyrajan pituus: minimi 45 m maksimi 90 m

4. Mitat kansainvälisiin otteluihin

Sivurajan pituus: minimi 100 m maksimi 110 m Päätyrajan pituus: minimi 64 m maksimi 75 m

Kilpailun järjestäjä voi määritellä sivu- ja päätyrajan pituuden yllä mainituissa mitoissa.

5. Maalialue

5,5 m päähän kummankin maalitolpan sisäreunasta merkintään pelikentän sisäpuolelle kohtisuoraan päätyrajalta kaksi 5,5 m pituista rajaa, jotka yhdistetään päätyrajan suuntaisella rajalla. Näiden rajojen ja päätyrajan rajaamaa aluetta kutsutaan maalialueeksi.

6. Rangaistusalue

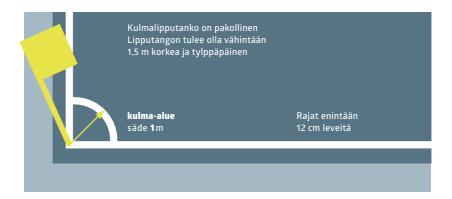
16,5 m:n päähän kummankin maalitolpan sisäreunasta merkintään pelikentän sisäpuolelle kohtisuoraan päätyrajalta kaksi 16,5 m pituista rajaa, jotka yhdistetään päätyrajan suuntaisella rajalla. Näiden rajojen ja päätyrajan rajaamaa aluetta kutsutaan rangaistusalueeksi.

Kohtisuoraan 11 metrin päähän kummankin päätyrajan keskipisteestä merkitään rangaistusalueen sisäpuolelle rangaistuspotkupiste.

Säteeltään 9,15 m ympyrän kaari rangaistuspotkupisteen keskikohdasta merkitään rangaistusalueen ulkopuolelle.

7. Kulma-alue

Kulma-alue merkitään neljännesympyrän kaarella 1 metrin säteellä kulmalipputangosta pelikentän sisäpuolelle.

8. Lipputangot

Pelikentän kulmiin sijoitetaan tylppäpäinen, vähintään 1,5 m korkea tanko lippuineen.

Samanlainen tanko voidaan sijoittaa keskirajan päihin, vähintään 1 metrin päähän sivurajasta.

9. Tekninen alue

Tekninen alue liittyy otteluihin stadioneilla, joilla on seuraavanlainen määritelty alue taustahenkilöille ja vaihtopelaajille:

- tekninen alue ulottuu 1 metrin päähän molemmille puolin määriteltyä istuinaluetta sekä metrin päähän sivurajasta
- tekninen alue merkitään rajoin
- kilpailumääräyksissä määrätään teknisellä alueella oleskelemaan oikeutettujen henkilöiden lukumäärä
- teknisen alueen vaihtopelaajien ja taustahenkilöiden tulee:
  - olla nimettyjä ennen ottelun alkua kilpailumääräysten mukaisesti
  - · käyttäytyä vastuullisesti
  - pysyä teknisellä alueella poikkeustilanteita (esimerkiksi fysioterapeutin/lääkärin meno pelikentälle erotuomarin luvalla arvioimaan loukkaantunutta pelaajaa) lukuun ottamatta
- vain yksi henkilö kerrallaan on oikeutettu antamaan taktisia ohjeita tekniseltä alueelta

Jalkapallosäännöt 2017 | Sääntö 1 | Pelikenttä

10. Maalit

Maalit sijoitetaan kummankin päätyrajan keskikohtaan.

Maali koostuu kahdesta yhtä etäällä kulmalipputangoista olevasta maalitolpasta, jotka yhdistetään yläosastaan vaakasuoralla ylärimalla. Maalitolpat ja ylärima on valmistettava hyväksytystä materiaalista. Niiden on oltava muodoltaan neliöitä, suorakulmioita, pyöreitä tai ellipsejä eivätkä ne saa olla vaarallisia.

Maalitolppien välinen etäisyys on 7,32 m ja etäisyys yläriman alareunasta maahan on 2.44 m.

Maalitolppien sijainnin päätyrajalla on oltava oheisten kuvien mukainen.

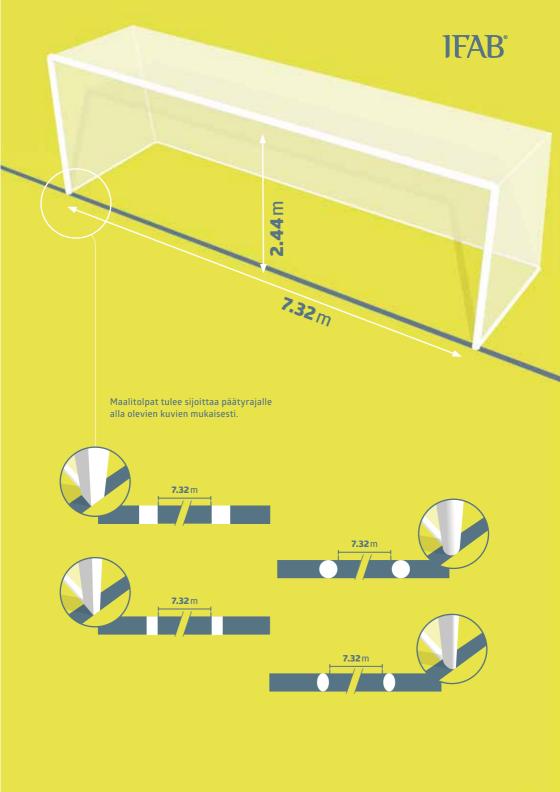
Maalitolppien ja yläriman tulee olla valkoisia sekä yhtä paksuja ja leveitä, kuitenkin korkeintaan 12 cm.

Jos ylärima irtoaa paikoiltaan tai rikkoutuu, peli katkaistaan kunnes maali saadaan korjattua. Jos korjaaminen ei ole mahdollista, ottelu on keskeytettävä. Ylärimaa ei voi korvata köydellä tai muulla joustavalla tai vaarallisella materiaalilla. Peliä jatketaan erotuomaripallolla.

Maaliverkot voidaan kiinnittää maaliin ja maahan maalin takana. Ne on tuettava kunnolla eivätkä ne saa häiritä maalivahtia.

Turvallisuus

Maalit, mukaan lukien siirrettävät maalit, on kiinnitettävä pitävästi maahan.

11. Maalirajateknologia (Goal Line Technology, GLT)

GLT-järjestelmiä voidaan käyttää tukemaan erotuomarin päätöstä maalin syntymisestä.

Kun GLT:tä käytetään, muokkaukset maalikehikkoon ovat sallittuja "FIFA Quality Programme for GLT"-ohjelman sekä jalkapallosääntöjen mukaisesti. Maalirajateknologian käyttö tulee olla määritelty kilpailumääräyksissä.

Maalirajateknologian periaatteet

GLT toimii ainoastaan päätyrajalla ja sitä käytetään vain määrittämään onko maali tehty vai ei.

Järjestelmän merkin maalin syntymisestä tulee olla välitön ja automaattisesti varmistettu sekunnin kuluessa vain erotuomaristolle (erotuomarin kellon kautta, värinällä ja näkyvällä viestillä).

Maalirajateknologian vaatimukset ja määräykset

Kilpailun järjestäjän on varmistuttava järjestelmän noudattavan jotain seuraavista standardeista, jos sitä käytetään kilpailuotteluissa.

- FIFA Quality PRO
- FIFA Quality
- IMS INTERNATIONAL MATCH STANDARD

Riippumattoman testilaitoksen tulee vahvistaa eri järjestelmätoimittajien järjestelmien toimivuus ja tarkkuus Testing Manual –ohjeiden mukaisesti. Jos järjestelmä ei toimi Testing Manualin mukaisesti, erotuomari ei saa käyttää järjestelmää ja hänen tulee raportoida asianmukaiselle taholle.

Erotuomarin tulee testata maalirajateknologian toimivuus ennen ottelua, kuten on kuvattu FIFA Quality Programme for GLT Testing Manual -ohjeessa.

12. Kaupallinen mainonta

Pelikentässä ei saa olla minkäänlaisia mainoksia siitä hetkestä, jolloin joukkueet saapuvat kentälle ennen ottelua tai sen toista puoliaikaa siihen hetkeen asti, kun joukkueet poistuvat kentältä ottelun tai sen ensimmäisen puoliajan jälkeen. Tämä koskee kaikkia todellisia tai virtuaalisia mainoksia pelikentällä, päätyrajan ja maaliverkon välisellä alueella, teknisellä alueella sekä 1 m lähempänä <u>ulkorajoja</u>. Mainonta ei ole sallittua maaleissa, maaliverkoissa, lipputangoissa tai lipuissa, eikä myöskään mitään ulkopuolisia esineitä (kamerat, mikrofonit) saa kiinnittää näihin.

Lisäksi pystyasennossa olevien mainosten tulee olla vähintään:

- 1 metrin päässä sivurajasta
- maalin syvyyden mittaisen etäisyyden päässä päätyrajasta
- 1 metrin päässä maaliverkosta

13. Logot ja tunnuskuvat

FIFAn, <u>kansallisten liittojen, kilpailuiden</u>, seurojen tai muiden yhteisöjen tunnuskuvien, todellisten tai virtuaalisten, muodostaminen on kielletty pelin aikana pelikentällä, maaliverkoissa ja niiden rajaamalla alueella, maaleissa ja lipputangoissa. <u>Tunnuskuvat ovat sallittuja kulmalipuissa</u>.

Pallo

1. Ominaisuudet ja mitat

Kaikkien pallojen tulee olla:

- pyöreitä
- · tehty sopivasta materiaalista
- ympärysmitaltaan 68-70 cm
- painoltaan ottelun alussa 410-450 g
- ilmanpaineeltaan 0,6-1,1 ilmakehää (600-1100 g/cm2) merenpinnan tasolla

Kaikissa FIFAn tai maanosaliittojen järjestämissä virallisten kilpailuiden otteluissa palloissa tulee olla jokin seuraavista laatumerkinnöistä.

FIFA Quality PRO

FIFA Quality

IMS – INTERNATIONAL MATCH STANDARD

Aikaisempien laatumerkintöjen, "FIFA Approved", "FIFA Inspected" tai "International Matchball Standard", palloja voidaan käyttää edellä mainituissa kilpailuissa heinäkuun 2017 loppuun asti.

Kaikki merkit osoittavat, että pallo on virallisesti testattu ja täyttää tietyt tekniset vaatimukset, jotka ovat lisäyksiä säännön 2 määräyksiin ja IFAB:n hyväksymiä. Testejä suorittavat laitokset ovat FIFAn hyväksymiä.

Maaliteknologiaa käytettäessä teknologiaa sisältävillä palloilla tulee olla yksi yllä olevista laatumerkinnöistä.

Kansalliset jalkapalloliitot voivat vaatia näiden laatumerkintöjen mukaisten pallojen käyttöä.

FIFAn, maanosaliittojen tai kansallisten jalkapalloliittojen järjestämissä virallisissa kilpailuotteluissa käytettävissä palloissa ei saa olla minkäänlaisia kaupallisia mainoksia lukuun ottamatta kilpailun, kilpailun järjestäjän tai valmistajan logoa/tunnusta. Kilpailumääräykset voivat rajoittaa tällaisten merkintöjen lukumäärää ja kokoa.

2. Viallisen pallon korvaaminen

Jos pallo tulee vialliseksi:

- peli katkaistaan ja
- peliä jatketaan erotuomaripallolla paikasta, jossa aiempi pallo tuli vialliseksi

Jos pallo tulee vialliseksi alkupotkussa, maalipotkussa, kulmapotkussa, vapaapotkussa, rangaistuspotkussa tai rajaheitossa, pelinjatkamistapa uusitaan.

Jos pallo tulee vialliseksi rangaistuspotkussa tai rangaistuspotkupisteeltä potkaistavissa potkuissa liikuttuaan eteenpäin ja ennen kuin se koskee pelaajaa, ylärimaa tai maalitolppaa, rangaistuspotku uusitaan.

Palloa ei saa vaihtaa ottelun aikana ilman erotuomarin lupaa.

3. Lisäpallot

Säännön 3 määräykset täyttäviä lisäpalloja voidaan sijoittaa pelikentän ympärille ja niiden käyttö on erotuomarin valvonnassa.

Pelaajat

1. Pelaajien lukumäärä

Ottelu pelataan kahden joukkueen välillä. Kummassakin joukkueessa saa olla enintään 11 pelaajaa, joista yhden on oltava maalivahti. Ottelu ei voi alkaa <u>tai jatkua</u>, jos jommassakummassa joukkueessa on alle seitsemän pelaajaa.

Jos joukkueen pelaajamäärä laskee alle seitsemän sen vuoksi, että yksi tai useampi pelaaja on tarkoituksellisesti jättänyt kentän, erotuomari ei ole velvollinen katkaisemaan peliä ja hyötyä voidaan soveltaa. Ottelu ei kuitenkaan voi jatkua pallon mentyä pois pelistä, ellei joukkueella ole vähintään seitsemän pelaajaa.

Jos kilpailumääräykset edellyttävät pelaajien ja vaihtopelaajien nimeämistä ennen ottelua ja joukkue aloittaa ottelun alle 11 pelaajalla, vain nimetyt pelaajat ja vaihtopelaajat voivat saavuttuaan osallistua otteluun.

2. Pelaajavaihtojen lukumäärä

Viralliset kilpailut

FIFAn, maanosaliittojen tai kansallisten liittojen järjestämissä virallisten kilpailuiden otteluissa voidaan käyttää enintään kolmea vaihtopelaajaa.

Kilpailumääräyksissä on määrättävä, montako vaihtopelaajaa voidaan nimetä, kolmesta enintään kahteentoista.

Muut ottelut

A-maajoukkueiden välisissä otteluissa voidaan tehdä enintään kuusi pelaajavaihtoa.

Kaikissa muissa otteluissa voidaan tehdä useampi pelaajavaihto edellyttäen, että:

- joukkueet sopivat keskenään pelaajavaihtojen enimmäismäärästä
- erotuomarille kerrotaan asiasta ennen ottelua

Jos erotuomarille ei kerrota asiasta ennen ottelua tai jos sopuun pelaajavaihtojen määrästä ei päästä, enintään kuusi pelaajavaihtoa sallitaan molemmille joukkueille.

Edestakaiset pelaajavaihdot

Edestakaisten pelaajavaihtojen käyttö on sallittu vain jalkapallon alimmilla tasoilla (grassroots / harraste) kyseessä olevan jäsenliiton hyväksyessä.

3. Pelaajavaihto

Vaihtopelaajien nimet on annettava erotuomarille ennen ottelun alkua. Siihen mennessä nimeämättömät vaihtopelaajat eivät saa osallistua otteluun.

Kun pelaaja vaihdetaan vaihtopelaajaan, seuraavat ehdot on huomioitava:

- erotuomarille on ilmoitettu vaihdosta ennen sen toteuttamista
- vaihdettava pelaaja saa erotuomarilta luvan poistua pelikentältä, ellei hän ole jo kentän ulkopuolella
- vaihdettavan pelaajan ei ole välttämätöntä poistua keskirajalta, eikä hän osallistu enää otteluun, elleivät edestakaiset pelaajavaihdot ole käytössä
- jos vaihdettava pelaaja kieltäytyy poistumasta kentältä, peli jatkuu

Vaihtopelaaja voi mennä pelikentälle ainoastaan:

- pelikatkolla
- keskirajalta
- vaihdettavan pelaajan jätettyä kentän
- · saatuaan luvan erotuomarilta

Pelaajavaihto on suoritettu, kun vaihtopelaaja astuu pelikentälle. Tästä hetkestä alkaen vaihtopelaajasta tulee pelaaja ja vaihdettu pelaaja ei kuulu enää peliin.

Vaihtopelaaja voi suorittaa pelinjatkamistavan edellyttäen, että ensin astuu pelikentälle.

Jos pelaajavaihto tehdään puoliaikojen välisellä tauolla tai ennen jatko-ottelua, vaihtotapahtuma on saatettava loppuun ennen ottelun jatkamista.

Jokainen kentältä vaihdettu pelaaja ja vaihtopelaaja ovat erotuomarin toimivallan alaisia riippumatta siitä, osallistuuko peliin vai ei.

4. Maalivahdin vaihto

Kuka tahansa pelaajista voi vaihtaa paikkaa maalivahdin kanssa edellyttäen, että:

- erotuomarille on ilmoitettu ennen vaihtoa
- · vaihto tehdään pelikatkon aikana

5. Sääntörikkomukset ja rangaistusmääräykset

Jos nimetty vaihtopelaaja <u>aloittaa</u> ottelun nimetyn pelaajan sijaan ja erotuomarille ei ole kerrottu vaihdosta:

- erotuomari sallii nimetyn vaihtopelaajan jatkaa ottelua
- nimetylle vaihtopelaajalle ei anneta henkilökohtaista rangaistusta
- nimetystä pelaajasta tulee nimetty vaihtopelaaja
- joukkueen vaihto-oikeutta ei vähennetä
- erotuomari raportoi tapahtuneesta kilpailun järjestäjälle

Jos pelaaja vaihtaa paikkaa maalivahdin kanssa ilman erotuomarin lupaa, erotuomari:

- antaa pelin jatkua
- varoittaa molempia pelaajia seuraavalla pelikatkolla

Kaikista muista tämän säännön rikkomuksista:

- pelaajia varoitetaan
- peliä jatketaan epäsuoralla vapaapotkulla pallon paikasta pelin katkaisuhetkellä

6. Kentältä poistetut pelaajat ja vaihtopelaajat

Pelaajaa, joka poistetaan kentältä:

- ennen kokoonpanojen luovuttamista, ei voida nimetä joukkueen kokoonpanoon mihinkään rooliin
- kokoonpanojen luovuttamisen jälkeen ja ennen alkupotkua, voidaan korvata nimetyllä vaihtopelaajalla, jota ei voida korvata; joukkueen vaihto-oikeutta ei vähennetä
- alkupotkun jälkeen, ei voida korvata

Ennen tai jälkeen alkupotkun kentältä poistettua vaihtopelaajaa ei voida korvata.

7. Ylimääräiset henkilöt pelikentällä

Valmentaja ja muut joukkueeseen nimetyt henkilöt, pelaajia ja vaihtopelaajia lukuun ottamatta, ovat taustahenkilöitä. <u>Kuka tahansa, jota ei ole nimetty kokoonpanoon pelaajaksi, vaihtopelaajaksi tai taustahenkilöksi, on ulkopuolinen henkilö.</u>

Jos taustahenkilö, vaihtopelaaja, kentältä poistettu tai pois vaihdettu pelaaja tai ulkopuolinen henkilö tulee pelikentälle, erotuomarin tulee:

- katkaista peli vain, jos tämä vaikuttaa peliin
- poistattaa tämä henkilö pelikatkolla
- · antaa asiaankuuluva henkilökohtainen rangaistus

Jos peli katkaistaan ja peliin vaikuttanut ylimääräinen henkilö oli:

- taustahenkilö, vaihtopelaaja, kentältä poistettu tai pois vaihdettu pelaaja, peliä
  jatketaan suoralla vapaapotkulla tai rangaistuspotkulla
- ulkopuolinen henkilö, peliä jatketaan erotuomaripallolla

Jos pallo on menossa maaliin ja peliin vaikuttanut häiriö ei estä puolustavaa pelaajaa pelaamasta palloa, maali hyväksytään, jos pallo menee maaliin (vaikka häiriö aiheuttaisi kontaktin palloon), ellei pallo mene vastajoukkueen maaliin.

8. Pelaaja pelikentän ulkopuolella

Jos sen jälkeen kun pelaaja on poistunut pelikentältä erotuomarin luvalla, hän palaa kentälle ilman erotuomarin lupaa, erotuomarin tulee:

- katkaista peli (ei kuitenkaan välittömästi, ellei pelaaja vaikuta peliin tai jos hyötyä voidaan soveltaa)
- varoittaa pelaajaa luvattomasta kentälletulosta
- · määrätä pelaaja jättämään pelikenttä

Jos erotuomari katkaisee pelin, sitä jatketaan:

- epäsuoralla vapaapotkulla pallon paikasta pelin katkaisuhetkellä tai
- säännön 12 mukaan, jos pelaaja rikkoo tätä sääntöä

Pelaaja, joka osana pelinomaista liikettään ylittää pelikentän rajat, ei syyllisty sääntörikkomukseen.

9. Maali tehdään ylimääräisen henkilön ollessa pelikentällä

Jos maalin tekemisen jälkeen ja ennen alkupotkun suorittamista erotuomari havahtuu ylimääräisen henkilön olleen kentällä maalin tekohetkellä:

- erotuomarin tulee hylätä maali, jos ylimääräinen henkilö oli
  - maalin tehneen joukkueen pelaaja, vaihtopelaaja, kentältä poistettu tai pois vaihdettu pelaaja tai taustahenkilö
  - ulkopuolinen henkilö, joka vaikutti peliin, ellei maali synny yllä kuvatusti kohdassa "ylimääräiset henkilöt pelikentällä"

Peliä jatketaan maalipotkulla, kulmapotkulla tai erotuomaripallolla.

- erotuomarin tulee hyväksyä maali, jos ylimääräinen henkilö oli
  - maalin kärsineen joukkueen pelaaja, vaihtopelaaja, kentältä poistettu tai pois vaihdettu pelaaja tai taustahenkilö
  - ulkopuolinen henkilö, joka ei vaikuttanut peliin.

Kaikissa tapauksissa erotuomarin tulee poistattaa ylimääräinen henkilö pelikentältä.

Jos erotuomari huomaa ylimääräisen henkilön olleen pelikentällä maalintekohetkellä ja peli on käynnistetty uudelleen, maalia ei voida hylätä. Jos ylimääräinen henkilö on edelleen kentällä, erotuomarin tulee:

- · katkaista peli
- poistattaa ylimääräinen henkilö
- jatkaa peliä asiaankuuluvasti erotuomaripallolla tai vapaapotkulla

Erotuomarin tulee raportoida tapahtumasta kilpailun järjestäjälle.

10. Joukkueen kapteeni

Joukkueen kapteenilla ei ole erityisasemaa tai etuoikeuksia, mutta hänellä on tietty vastuu joukkueensa käyttäytymisestä.

Pelaajien varusteet

1. Turvallisuus

Pelaaja ei saa käyttää varusteita tai pitää yllään mitään mikä voi olla vaarallista.

Kaikenlaiset korut (kaulakorut, sormukset, rannekorut, korvakorut, nahka- ja kumirannekkeet, jne.) ovat kiellettyjä ja tulee poistaa. Teipin käyttäminen korujen peittämiseen ei ole sallittua.

Pelaajat tulee tarkastaa ennen ottelun alkua ja vaihtopelaajat ennen kuin astuvat pelikentälle. Jos pelaajalla on kiellettyjä varusteita tai koruja, erotuomarin tulee määrätä pelaaja:

- poistamaan kyseinen varuste
- poistumaan pelikentältä seuraavalla pelikatkolla, jos pelaaja ei kykene tai on haluton noudattamaan määräystä

Pelaajaa, joka kieltäytyy noudattamasta määräystä tai käyttää kiellettyä varustetta uudelleen, tulee varoittaa.

2. Pakolliset varusteet

Pelaajan pakollinen varustus koostuu seuraavista erillisistä osista:

- hihallinen paita
- shortsit
- sukat teipin tai minkä tahansa käytetyn tai päälle puetun materiaalin tulee olla samanvärinen kuin sen peittämä sukan osa
- säärisuojat tulee olla valmistettuja sopivasta materiaalista ja tarjota kohtuullinen suoja sekä sukkien peittämät
- jalkineet

Maalivahdit saavat käyttää pitkiä housuja.

Pelaajan, joka menettää jalkineensa tai säärisuojansa sattumalta, tulee korjata varustuksensa mahdollisimman pian, <u>kuitenkin viimeistään pallon mennessä seuraavan kerran pois pelistä</u>. Jos ennen tätä pelaaja pelaa palloa ja/tai tekee maalin, maali hyväksytään.

3. Värit

- Joukkueiden tulee pukeutua väreihin, jotka erottavat ne toisistaan ja erotuomaristosta
- Maalivahtien tulee pukeutua väreihin, jotka erottavat heidät muista pelaajista ja erotuomaristosta
- Jos maalivahtien paidat ovat samanväriset ja kummallakaan ei ole toista paitaa, erotuomari sallii ottelun pelaamisen

Aluspaitojen tulee olla hihojen päävärin värisiä. Lämpöhousujen tai trikoiden on oltava shortsien päävärin tai <u>shortsien lahkeen alimman osan värisiä – saman joukkueen pelaajien tulee käyttää samaa väriä.</u>

4. Muut varusteet

Vaaraton suojaava varustus on sallittu, kuten päänsuojus, kasvosuojus, pehmeät ja kevyet polvi- ja käsituet. Myös <u>maalivahdin lippalakki</u> sekä urheilulasit ovat sallittuja.

Jos päähinettä käytetään, sen tulee olla:

- musta tai samanvärinen paidan päävärin kanssa (edellyttäen, että saman joukkueen pelaajat käyttävät samaa väriä)
- yhteensopiva pelaajan varusteiden ammattimaiseen ulkoasuun
- pelipaitaan kiinnittämätön
- vaaraton sitä käyttävälle tai muille pelaajille (esim. avaus-/sulkemismekanismi kaulan ympäri)
- ilman pinnasta nousevia ulokkeita

Pelaajien (<u>käsittäen vaihtopelaajat / kentältä vaihdetut ja poistetut pelaajat)</u> ja/tai teknisen henkilöstön välisen elektronisen viestintäjärjestelmän käyttö on kielletty.

Milloin elektronisia pelaajien suorituskyky- ja seurantajärjestelmiä käytetään (kyseisen jäsenliiton tai kilpailun järjestäjän suostumuksella):

- ne eivät saa olla vaarallisia
- laitteiden/järjestelmien lähettämää tietoa ei saa vastaanottaa eikä käyttää teknisellä alueella ottelun aikana

Varusteissa ei saa olla minkäänlaisia poliittisia, uskonnollisia tai henkilökohtaisia viestejä, iskulauseita tai kuvia. Pelaajat eivät saa paljastaa alusasuja, joissa on poliittisia, uskonnollisia tai henkilökohtaisia viestejä, iskulauseita tai kuvia, eikä myöskään muuta mainontaa kuin valmistajan logo. Kaikista sääntörikkomuksista pelaajaa ja/tai seuraa rankaisee kilpailun järjestäjä, kansallinen jalkapalloliitto tai FIFA.

5. Sääntörikkomukset ja rangaistusmääräykset

Kaikista tämän säännön rikkomuksista peliä ei tarvitse katkaista ja pelaaja:

- ohjeistetaan jättämään pelikenttä varustuksensa korjaamiseksi
- poistuu seuraavalla pelikatkolla, ellei varustusta ole jo korjattu

Pelaaja, joka poistuu pelikentältä korjatakseen tai vaihtaakseen varustustaan:

- tarkastuttaa varustuksensa erotuomaristolla ennen kuin saa luvan palata kentälle
- voi palata ainoastaan erotuomarin luvalla (jonka voi antaa pelin ollessa käynnissä)

Pelaajaa, joka palaa kentälle ilman erotuomarin lupaa, on varoitettava ja jos peli katkaistaan varoituksen antamista varten, sitä jatketaan epäsuoralla vapaapotkulla pallon paikasta pelin katkaisuhetkellä.

Erotuomari

1. Erotuomarin toimivalta

Jokaista ottelua johtaa erotuomari, jolla on täysi toimivalta jalkapallosääntöjen täytäntöönpanoon otteluun liittyen.

2. Erotuomarin päätökset

Erotuomari tekee omaan näkemykseensä perustuvat päätöksensä parhaan kykynsä mukaan jalkapallosääntöjen ja pelin hengen mukaisesti. Hänen harkinnassaan on ryhtyä tarkoituksenmukaisiin toimiin jalkapallosääntöjä noudattaen.

Erotuomarin ottelussa tekemät pelitapahtumiin liittyvät ratkaisut, mukaan lukien tehtiinkö maali vai ei sekä ottelun lopputulos, ovat lopullisia.

Erotuomari ei voi muuttaa päätöstään, jonka hän toteaa vääräksi itse tai toisen erotuomariston jäsenen neuvosta, jos peli on käynnistetty uudelleen tai jos erotuomari on päättänyt puoliajan (sisältäen jatko-ottelun) ja poistunut pelikentältä tai keskeyttänyt ottelun.

Jos erotuomari tulee toimintakyvyttömäksi, peli voi jatkua seuraavaan pelikatkoon muun erotuomariston valvonnassa.

3. Valta ja velvollisuudet

Erotuomari:

- toteuttaa jalkapallosääntöjä
- johtaa ottelua yhteistyössä muun erotuomariston kanssa
- toimii ajanottajana, pitää kirjaa ottelun tapahtumista ja raportoi niistä kilpailun järjestäjälle sisältäen henkilökohtaiset rangaistukset ja mahdolliset muut tapahtumat ennen ottelua, ottelun aikana tai ottelun jälkeen
- valvoo ja/tai osoittaa pelin jatkamistavan

Hyöty

 antaa pelin jatkua kun sääntörikkomus tai rikkomus tapahtuu ja rikottu joukkue hyötyy tästä sekä rankaisee alkuperäisestä sääntörikkomuksesta tai rikkomuksesta, jos ennakoitu hyöty ei toteudu heti tai muutaman sekunnin kuluessa

Rankaisuvalta

- rankaisee vakavimman rikkeen (rangaistuksen, pelinjatkamisen, fyysisen vakavuuden tai taktisen vaikutuksen suhteen), kun useampi kuin yksi rikkomus tapahtuu samanaikaisesti
- rankaisee pelaajia, jotka syyllistyvät varoituksen tai kentältäpoiston arvoisiin rikkomuksiin
- antaa henkilökohtaisia rangaistuksia siitä lähtien, kun on mennyt pelikentälle ottelua edeltävää tarkastusta varten siihen asti, kun poistuu pelikentältä ottelun loputtua (käsittäen rangaistuspotkupisteeltä potkaistavat potkut). Jos pelaaja syyllistyy kentältäpoiston arvoiseen rikkomukseen ennen erotuomarin astumista pelikentälle aloittaakseen ottelun, erotuomarilla on oikeus estää pelaaja osallistumasta otteluun (ks. sääntö 3.6); erotuomari raportoi muusta epäurheilijamaisesta käytöksestä
- näyttää keltaista tai punaista korttia siitä hetkestä alkaen, kun astuu pelikentälle
   ottelun alussa siihen asti, kun poistuu pelikentältä ottelun päätyttyä, sisältäen
   puoliaikojen välisen tauon, jatko-ottelun sekä rangaistuspotkupisteeltä potkaistavat
   potkut
- ryhtyy toimiin vastuuttomasti toimivia taustahenkilöitä kohtaan ja voi poistaa heidät pelikentältä ja sen välittömästä läheisyydestä
- toimii muiden erotuomariston jäsenten neuvojen mukaan, kun ei ole itse nähnyt tilannetta

Loukkaantumiset

- antaa pelin jatkua seuraavaan pelikatkoon saakka, jos pelaaja on lievästi loukkaantunut
- katkaisee pelin, jos pelaaja on vakavasti loukkaantunut ja varmistaa, että pelaaja siirretään pelikentältä. Loukkaantunutta pelaajaa ei saa huoltaa pelikentällä
  ja hän voi palata kentälle vasta kun peli on käynnistetty uudelleen; jos pallo on
  pelissä, paluun tulee tapahtua sivurajalta, mutta jos pallo on pois pelistä, paluu voi
  tapahtua miltä tahansa ulkorajalta. Vaatimuksesta jättää pelikenttä poiketaan vain
  seuraavissa tapauksissa:
  - · maalivahti on loukkaantunut
  - maalivahti ja kenttäpelaaja ovat törmänneet ja tarvitsevat huomiota
  - saman joukkueen pelaajat ovat törmänneet ja tarvitsevat huomiota
  - vakava loukkaantuminen on tapahtunut
  - pelaaja on loukkaantunut johtuen vastapelaajan fyysisestä rikkomuksesta, josta tätä varoitetaan tai josta tämä poistetaan kentältä (esim. piittaamaton tai kohtuuttomalla voimalla tehty rikkomus), jos arviointi/huolto tehdään ripeästi
- varmistaa, että vertavuotava pelaaja poistuu pelikentältä. Pelaaja voi palata vain saatuaan luvan erotuomarilta, jonka tulee varmistua verenvuodon tyrehtymisestä ja siitä, ettei peliasussa ole verta

- jos erotuomari on sallinut lääkärien tai paarinkantajien tulla pelikentälle, pelaajan tulee poistua kentältä joko paareilla tai jalan. Pelaajaa, joka ei tottele, tulee varoittaa epäurheilijamaisesta käytöksestä
- jos erotuomari on päättänyt varoittaa tai poistaa kentältä loukkaantuneen pelaajan, jonka on poistuttava pelikentältä hoitoa varten, kortti on näytettävä ennen pelaajan poistumista
- jos peliä ei ole katkaistu muusta syystä tai loukkaantuminen ole seurausta jalkapallosääntöjen rikkomisesta, peliä jatketaan erotuomaripallolla

Ulkopuolinen häiriö

- katkaisee, keskeyttää tai lopettaa ottelun jalkapallosääntöjen rikkomisen tai ulkopuolisen häiriön vuoksi, esimerkiksi, jos:
  - · valaistus on riittämätön
  - katsojan heittämä esine osuu erotuomariston jäseneen, pelaajaan tai taustahenkilöön; erotuomari voi antaa ottelun jatkua, katkaista, keskeyttää tai lopettaa ottelun tapahtuman vakavuudesta riippuen
  - katsoja puhaltaa pilliin, mikä vaikuttaa peliin peli katkaistaan ja sitä jatketaan erotuomaripallolla
  - ylimääräinen pallo, esine tai eläin tulee pelikentälle erotuomarin tulee:
    - katkaista peli (ja jatkaa sitä erotuomaripallolla) vain jos se häiritsee peliä, ellei pallo ole menossa maaliin eikä häiriö estä puolustavaa pelaajaa pelaamasta palloa, jolloin maali hyväksytään pallon mennessä maaliin (vaikka kosketus palloon tapahtuu), ellei pallo mene vastajoukkueen maaliin
    - sallia pelin jatkua, jos se ei ei häiritse peliä ja poistattaa se seuraavassa mahdollisessa tilanteessa
- ei salli ulkopuolisten henkilöiden tulla pelikentälle

4. Erotuomarin varusteet

Pakolliset varusteet:

- pilli(t)
- kello(t)
- punainen ja keltainen kortti
- muistio (tai muut muistiinpanovälineet ottelun tapahtumien kirjaamiseksi)

Muut varusteet

Erotuomarin on mahdollista käyttää:

- varusteita kommunikointiin muun erotuomariston kanssa signaaliliput, kommunikaatiojärjestelmät, jne.
- elektronista suorituskyvyn tai fyysisen suorituksen seurantajärjestelmää

Erotuomari ja muu erotuomaristo ei saa käyttää koruja tai muita elektronisia välineitä.

5. Erotuomarin merkinannot

Oheiset kuvat osoittavat hyväksytyt erotuomarin merkinannot.

Lisäyksenä nykyiseen kahden käden hyötynäyttöön, samanlainen yhden käden näyttö on myös sallittu, sillä erotuomarin ei ole aina helppo juosta molemmat kädet eteen ojennettuina.

6. Erotuomariston vastuunalaisuus

Erotuomari tai muu erotuomariston jäsen ei ole vastuussa:

- minkäänlaisesta pelaajan, toimihenkilön tai katsojan kärsimästä vammasta
- minkäänlaisesta omaisuudelle koituneesta vahingosta
- mistään muusta yksilön, seuran, yrityksen, liiton tai muun organisaation kärsimästä vahingosta, joka on syntynyt tai voinut syntyä jalkapallosääntöjen mukaisten päätösten tai normaalien toimenpiteiden takia, joita tarvitaan ottelun järjestämiseen, pelaamiseen ja johtamiseen

Tällaisia päätöksiä voivat olla:

- päätös, että pelikentän tai sen ympäristön kunto tai sääolosuhteet ovat sellaiset, että ottelu voidaan pelata tai sitä ei voida pelata
- päätös lopettaa ottelu syystä tai toisesta
- päätös kenttälaitteiden tai pallon käytöstä ottelun aikana
- päätös katkaista tai olla katkaisematta peli katsojan häirinnän tai katsomo-ongelmien vuoksi
- päätös katkaista tai olla katkaisematta peli loukkaantuneen pelaajan siirtämiseksi pelikentältä hoitoa varten
- vaatimus loukkaantuneen pelaajan siirtämiseksi pelikentältä hoitoa varten
- päätös sallia tai olla sallimatta pelaajan käyttää jotain vaatetta tai varustetta
- milloin erotuomarilla on päätäntävalta asiassa, sallia tai olla sallimatta kenenkään henkilön (käsittäen stadionhenkilöstö, turvahenkilöstö, valokuvaajat tai muu mediahenkilöstö) oleskella pelikentän läheisyydessä
- mikä tahansa muu päätös, jonka hän saattaa tehdä tehtäväänsä suorittaessaan
  jalkapallosääntöjen tai FIFAn, maanosaliiton, kansallisen liiton tai kilpailun sääntöjen ja määräysten mukaisesti sen mukaan kenen alaisuudessa ottelu pelataan

Epäsuora vapaapotku

Suora vapaapotku

Hyöty (1)

Hyöty (2)

Rangaistuspotku

Punainen ja keltainen kortti

Kulmapotku

Maalipotku

Muu erotuomaristo

Erotuomaristoon voidaan nimetä useampia jäseniä (kaksi avustavaa erotuomaria, neljäs erotuomari, kaksi lisäerotuomaria sekä varalla oleva avustava erotuomari). He auttavat erotuomaria ottelun johtamisessa jalkapallosääntöjen mukaan, mutta lopullinen päätös on aina erotuomarin.

<u>Erotuomariston jäsenet toimivat erotuomarin ohjauksessa.</u> Kohtuuttoman peliin puuttumisen tai sopimattoman esiintymisen johdosta erotuomari vapauttaa heidät tehtävistään ja raportoi kilpailun järjestäjälle.

Varalla olevaa avustavaa erotuomaria lukuun ottamatta he avustavat erotuomaria rikkomuksissa ja sääntörikkomuksissa, kun heillä on parempi näköyhteys tilanteeseen ja heidän tulee raportoida kilpailun järjestäjälle vakavista sopimattoman käytöksen ja muista tilanteista, jotka tapahtuvat erotuomarin ja muiden erotuomariston jäsenten näkökenttien ulkopuolella. Heidän tulee neuvoa erotuomaria ja muita erotuomariston jäseniä kaikkien raporttien kirjoittamisessa.

Muu erotuomaristo avustaa erotuomaria pelikentän, pallojen, pelaajien varusteiden (sisältäen virheiden korjauksen) tarkastamisessa sekä muistiinpanojen tekemisessä maaleista, peliajasta, henkilökohtaisista rangaistuksista jne.

Kilpailumääräysten tulee määrätä selvästi, kuka korvaa jatkamaan kykenemättömän erotuomariston jäsenen sekä mahdolliset tähän liittyvät vaihdot. Erityisesti tulee käydä selväksi, kuka korvaa jatkamaan kykenemättömän erotuomarin, neljäs erotuomari vai kokeneempi avustava erotuomari vai kokeneempi lisäerotuomari.

1. Avustavat erotuomarit

Näyttävät lipullaan, kun:

- koko pallo on mennyt pois pelikentältä sekä kumpi joukkue on oikeutettu kulmapotkuun, maalipotkuun tai rajaheittoon
- · pelaajan paitsioasema on tuomittava
- pelaajavaihtoa on pyydetty
- rangaistuspotkuissa maalivahti liikkuu päätyrajalta ennen kuin palloa on potkaistu ja onko pallo ylittänyt päätyrajan; jos lisäerotuomarit on nimetty, avustava erotuomari sijoittuu <u>rangaistuspotkupisteen</u> tasalle

Avustavan erotuomarin avustamiseen kuuluu myös pelaajavaihdon valvonta.

Avustava erotuomari voi mennä pelikentälle auttamaan 9,15 metrin etäisyyden valvonnassa.

2. Neljäs erotuomari

Neljännen erotuomarin avustamiseen kuuluvat myös:

- pelaajavaihdon valvonta
- pelaajan/vaihtopelaajan varusteiden tarkastus
- pelaajan palaaminen kentälle saatuaan erotuomarilta merkin / luvan
- · varapallojen valvonta
- erotuomarin päättämän lisäajan vähimmäismäärän näyttäminen kummankin puoliajan (käsittäen jatko-ottelun) lopussa
- informoida erotuomaria teknisen alueen henkilöiden vastuuttomasta käytöksestä

3. Lisäerotuomarit

Lisäerotuomarit voivat näyttää:

- kun koko pallo on ylittänyt päätyrajan sisältäen maalin syntymisen
- kumpi joukkue on oikeutettu kulma- tai maalipotkuun
- jos rangaistuspotkussa maalivahti liikkuu päätyrajalta ennen kuin palloa on potkaistu ja onko pallo ylittänyt rajan

4. Varalla oleva avustava erotuomari

Varalla olevan avustavan erotuomarin ainoa tehtävä on korvata jatkamaan kykenemätön avustava erotuomari tai neljäs erotuomari.

5. Avustavan erotuomarin merkinannot

Pelaajavaihto

Vapaapotku hyökkäävälle joukkueelle

Vapaapotku puolustavalle joukkueelle

Rajaheitto hyökkäävälle joukkueelle

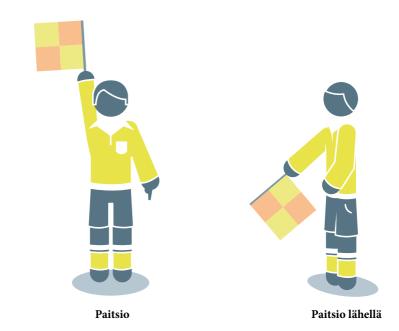
Rajaheitto puolustavalle joukkueelle

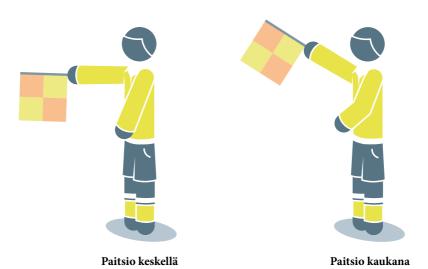

Kulmapotku

Maalipotku

6. Lisäerotuomarin merkinannot

Ottelun kesto

1. Puoliajat

Ottelu kestää kaksi 45 minuutin pituista puoliaikaa, ellei erotuomarin ja joukkueiden kesken, kilpailumääräysten mahdollistamana, muuta sovita.

2. Puoliaikojen välinen tauko

Pelaajilla on oikeus taukoon puoliaikojen välissä. Tauko ei saa ylittää 15 minuuttia. Kilpailumääräyksissä tulee määrätä puoliaikojen välisen tauon pituus ja sitä voidaan muuttaa vain erotuomarin suostumuksella.

3. Peliajan lisääminen viivytysten vuoksi

Erotuomari lisää aikaa puoliaikojen loppuun kullakin puoliajalla seuraaviin tapahtumiin kuluneen ajan verran:

- pelaajavaihdot
- loukkaantuneiden pelaajien arviointi ja/tai siirtäminen
- pelin viivyttäminen
- henkilökohtaiset rangaistukset
- kilpailumääräysten mahdollistamat tauot juomista tai muita lääketieteellisiä syitä varten
- muut mahdolliset syyt sisältäen kaikki merkittävät viivytykset pelin jatkamiseen (esim. maalien juhlinnat)

Neljäs erotuomari näyttää erotuomarin päättämän lisäajan vähimmäismäärän kunkin puoliajan viimeisen minuutin lopulla. Erotuomari voi lisätä lisäaikaa, mutta ei vähentää.

Erotuomarin ei tule hyvittää ensimmäisen puoliajan ajanoton virhettä muuttamalla toisen puoliajan kestoa.

4. Rangaistuspotku

Jos rangaistuspotku on potkaistava tai uusittava, puoliaikaa jatketaan kunnes rangaistuspotku on suoritettu.

5. Keskeytetty ottelu

Keskeytetty ottelu pelataan uudelleen, ellei kilpailumääräykset tai kilpailun järjestäjä toisin määrittele.

Pelin aloittaminen ja jatkaminen

Alkupotku aloittaa molemmat puoliajat, molemmat jatko-ottelun puoliajat sekä jatkaa peliä hyväksytyn maalin jälkeen. <u>Vapaapotkut (suora tai epäsuora), rangaistuspotkut, rajaheitot, maalipotkut ja kulmapotkut ovat muita pelinjatkamistapoja (ks. säännöt 13-17).</u> Erotuomaripallo on pelinjatkamistapa, kun erotuomari katkaisee pelin eikä sääntö määrää muuta pelinjatkamistapaa.

Jos sääntörikkomus tapahtuu pallon ollessa poissa pelistä, ei pelinjatkamistapa muutu.

1. Alkupotku

Menettely

- teikkauksen voittanut joukkue valitsee, kumpaan maaliin hyökkää ensimmäisellä puoliajalla
- · vastajoukkue aloittaa ottelun
- teikkauksen voittanut joukkue aloittaa toisen puoliajan
- toiselle puoliajalle joukkueet vaihtavat kenttäpuolia ja hyökkäävät vastakkaisiin maaleihin
- hyväksytyn maalin jälkeen vastajoukkue jatkaa peliä alkupotkulla

Jokaisessa alkupotkussa:

- kaikkien pelaajien tulee olla omalla kenttäpuolellaan
- vastapelaajien tulee olla vähintään 9,15 metrin päässä pallosta, kunnes se on pelissä
- pallon tulee olla paikallaan keskipisteessä
- · erotuomari antaa merkin
- pallo on pelissä, kun sitä on potkaistu ja se selvästi liikkuu
- maali voidaan tehdä suoraan alkupotkusta vastajoukkueen maaliin

Sääntörikkomukset ja rangaistusmääräykset

Jos alkupotkun potkaisija koskee palloon uudelleen ennen kuin pallo on koskenut toista pelaajaa, tuomitaan vastajoukkueelle epäsuora, tai käsivirheen tapauksessa suora, vapaapotku.

Alkupotkumenettelyn muissa sääntörikkomuksissa alkupotku uusitaan.

2. Erotuomaripallo

Menettely

Erotuomari pudottaa pallon paikassa, jossa se oli pelin katkaisuhetkellä, ellei pallo ollut maalialueella, jolloin pallo pudotetaan maalialueen päätyrajan suuntaiselle rajalle lähinnä pallon paikkaa pelin katkaisuhetkellä.

Pallo on pelissä sen osuessa maahan.

Erotuomaripalloon voi osallistua määrittelemätön määrä pelaajia (mukaan lukien maalivahdit). Erotuomari ei voi päättää, kuka saa osallistua erotuomaripalloon, eikä erotuomaripallon lopputulemaa.

Sääntörikkomukset ja rangaistusmääräykset

Erotuomaripallo uusitaan, jos pallo:

- koskee pelaajaa ennen osumistaan maahan
- poistuu pelikentältä koskematta pelaajaa

Jos erotuomaripallo menee maaliin koskematta <u>vähintään kahta pelaajaa</u>, peliä jatketaan:

- maalipotkulla, jos pallo menee vastustajan maaliin
- kulmapotkulla, jos pallo menee omaan maaliin

Pallo pelissä ja poissa pelistä

1. Pallo poissa pelistä

Pallo on poissa pelistä, kun:

- se on kokonaan ylittänyt pääty- tai sivurajan maassa tai ilmassa
- · erotuomari on katkaissut pelin

2. Pallo pelissä

Pallo on pelissä koko muun ajan mukaan lukien osuessaan <u>erotuomariston jäseneen</u>, maalitolppaan, ylärimaan tai kulmalipputankoon ja jäädessään pelikentälle.

<u>Ottelun lopputuloksen</u> <u>määrittäminen</u>

1. Hyväksytty maali

Maali on tehty, kun koko pallo ylittää päätyrajan maalitolppien välistä ja yläriman alta edellyttäen, että maalin tehnyt joukkue ei ole syyllistynyt rikkomukseen tai sääntörikkomukseen.

Jos erotuomari viheltää maalin ennen kuin koko pallo on ylittänyt päätyrajan, peliä jatketaan erotuomaripallolla.

2. Voittanut joukkue

Enemmän maaleja tehnyt joukkue on voittaja. Jos molemmat joukkueet tekevät yhtä monta maalia tai ei yhtään maalia, ottelu päättyy tasan.

Kun kilpailumääräykset edellyttävät voittajan ratkaisemista tasapelissä tai otteluparin tasapelissä, ainoat sallitut menetelmät voittajan ratkaisemiseksi ovat:

- vierasmaalisääntö
- jatko-ottelu
- · potkut rangaistuspotkupisteeltä

3. Potkut rangaistuspotkupisteeltä

Potkut rangaistuspotkupisteeltä potkaistaan ottelun päätyttyä ja, ellei toisin ole määrätty, niihin soveltuvat jalkapallosäännöt pätevät.

Menettely

Ennen potkuja rangaistuspotkupisteeltä

- elleivät muut tekijät (esim. pelikentän kunto, turvallisuus jne.) toisin edellytä, erotuomari arpoo kolikolla, kumpaan maaliin potkut potkaistaan. Maalia voidaan vaihtaa vain turvallisuussyistä tai jos maali tai pelikentän pinta tulee pelikelvottomaksi
- erotuomari teikkaa uudelleen ja voittanut joukkue valitsee, potkaiseeko ensimmäisen vai toisen potkun
- vain pelaajat, jotka ovat ottelun päättyessä pelikentällä tai tilapäisesti pelikentän ulkopuolella (loukkaantuminen, varusteiden korjaus, jne.), voivat osallistua potkuihin. Poikkeuksen muodostaa loukkaantuneen maalivahdin vaihto

- kumpikin joukkue on velvollinen valitsemaan sallituista pelaajista potkujärjestyksen. <u>Erotuomaria ei informoida järjestyksestä</u>
- jos ottelun lopussa ja <u>ennen potkuja tai niiden aikana</u> toisella joukkueella on enemmän pelaajia kuin vastustajalla, sen tulee vähentää pelaajamääräänsä yhtä suureksi <u>ja ilmoittaa erotuomarille</u> pois jätettävien pelaajien nimet ja numerot. Pois jätetyt pelaajat eivät voi osallistua potkuihin (pl. alla kuvattu)
- maalivahdin, joka on kykenemätön jatkamaan ennen potkuja tai potkujen aikana,
  ja jonka joukkue ei ole käyttänyt kaikkia vaihtojaan, voidaan korvata nimetyllä
  vaihtopelaajalla tai pelaajamäärien tasaamiseksi pois jätetyllä pelaajalla, mutta ei
  osallistu enää tai potkaise potkua

Potkujen aikana

- vain osallistuvat pelaajat ja erotuomaristo saavat jäädä pelikentälle
- kaikkien osallistuvien pelaajien, paitsi potkaisijan ja kahden maavahdin, tulee pysyä keskiympyrässä
- potkaisijan joukkueen maalivahdin tulee pysyä pelikentällä, rangaistusalueen ulkopuolella, rangaistusalueen rajan ja päätyrajan risteyksessä
- osallistuva pelaaja voi vaihtaa paikkaa maalivahdin kanssa
- potku on suoritettu, kun pallo pysähtyy, menee pois pelistä tai erotuomari katkaisee pelin sääntörikkomuksen vuoksi
- erotuomari pitää kirjaa potkuista

Alla olevien ehtojen mukaisesti molemmat joukkueet potkaisevat viisi potkua

- potkut potkaistaan vuorotellen
- jos, ennen kuin molemmat joukkueet ovat potkaisseet viisi potkua, toinen joukkueista on tehnyt enemmän maaleja kuin toinen pystyy tekemään, vaikka potkaisisi viisi potkuaan, enempää potkuja ei potkaista
- jos, sen jälkeen kun molemmat joukkueet ovat suorittaneet viisi potkua, molemmat ovat tehneet yhtä monta maalia, potkut jatkuvat, kunnes toinen joukkue on tehnyt enemmän maaleja samalla määrällä potkuja
- jokaisen potkun potkaisee eri pelaaja ja kaikkien osallistuvien pelaajien on potkaistava ennen kuin kukaan voi potkaista toisen potkunsa
- yllä kuvattu periaate säilyy myöhemmillä potkukierroksilla, mutta joukkue voi muuttaa potkaisijoiden järjestystä
- potkuja rangaistuspotkupisteeltä ei pidä viivyttää pelaajan pelikentältä poistumisen vuoksi. Pelaajan potku todetaan luovutetuksi (ei maalia), jos pelaaja ei palaa ajoissa potkaisemaan

Pelaajavaihdot ja kentältäpoistot potkujen aikana

- pelaajaa, vaihtopelaajaa tai kentältä vaihdettua pelaajaa voidaan varoittaa tai poistaa kentältä
- kentältä poistettu maalivahti tulee korvata osallistuvalla pelaajalla
- jatkamaan kykenemätöntä pelaajaa, muu kuin maalivahti, ei voi korvata
- erotuomarin ei tule lopettaa ottelua, vaikka joukkueen pelaajamäärä vähenisi alle seitsemän

Paitsio

1. Paitsioasema

Ei ole rikkomus olla paitsioasemassa.

Pelaaja on paitsioasemassa, jos:

- mikä tahansa pään, vartalon tai jalkojen osa on vastajoukkueen kenttäpuolella (pois lukien keskiraja) ja
- mikä tahansa pään, vartalon tai jalkojen osa on lähempänä vastajoukkueen päätyrajaa kuin sekä pallo että toiseksi alin vastustaja

Kaikkien pelaajien <u>kädet ja</u> käsivarret, <u>mukaan lukien maalivahdit</u>, eivät vaikuta paitsioaseman arviointiin.

Pelaaja ei ole paitsioasemassa samalla tasalla:

- · toiseksi viimeisen vastustajan
- kahden viimeisen vastustajan kanssa.

2. Tuomittava paitsio

Paitsioasemassa sillä hetkellä kun kanssapelaaja <u>pelaa tai koskettaa palloa</u> olevaa pelaajaa rangaistaan vain hänen <u>osallistuessaan</u> aktiivisesti peliin:

- vaikuttamalla peliin pelaamalla tai koskemalla kanssapelaajan pelaamaa tai koskemaa palloa
- vaikuttamalla vastapelaajaan:
  - estämällä vastapelaajaa pelaamasta palloa tai saamasta mahdollisuutta pelata palloa selvästi peittämällä vastustajan näkölinja tai
  - kamppailemalla vastapelaajaan kanssa pallosta tai
  - yrittämällä selvästi pelata lähellään olevaa palloa, kun tämä toiminta vaikuttaa vastapelaajaan tai

toimimalla ilmeisellä tavalla, joka selvästi vaikuttaa vastapelaajan mahdollisuuteen pelata palloa

tai

- saamalla etua pelaamalla palloa <u>tai vaikuttamalla vastapelaajaan</u> kun pallo on tullut:
  - kimmokkeena maalitolpasta, ylärimasta tai vastapelaajasta
  - · kenen tahansa vastapelaajan tarkoituksellisesta torjunnasta

Paitsioasemassa olevan pelaajan, joka saa pallon tätä tarkoituksellisesti pelanneelta vastapelaajalta, ei katsota saaneen etua paitsioasemastaan (pois lukien tarkoituksellinen torjunta).

"Torjunnalla" tarkoitetaan pelaajan maaliin tai hyvin lähelle maalia menevän pallon pysäyttämistä millä hyvänsä vartalon osalla paitsi käsillä (pois lukien maalivahti omalla rangaistusalueellaan).

3. Ei rikkomusta

Pelaajan paitsioasema ei ole tuomittava, jos pelaaja saa pallon suoraan:

- maalipotkusta
- rajaheitosta
- kulmapotkusta

4. Sääntörikkomukset ja rangaistusmääräykset

Tuomittavasta paitsiosta erotuomari määrää epäsuoran vapaapotkun <u>rikkomuspaikasta myös, jos rikkomus tapahtuu pelaajan omalla kenttäpuolella.</u>

Puolustavan pelaajan, joka poistuu pelikentältä ilman erotuomarin lupaa, katsotaan olevan pääty- tai sivurajalla paitsion mielessä seuraavaan pelikatkoon saakka tai <u>kunnes puolustava joukkue on pelannut pallon kohti keskirajaa ja pallo on puolustavan joukkueen rangaistusalueen ulkopuolella</u>. Jos pelaaja jätti pelikentän tarkoituksellisesti, pelaajaa on varoitettava seuraavalla pelikatkolla.

Hyökkäävä pelaaja voi astua tai olla pois pelikentältä välttääkseen aktiivisen osallistumisen peliin. Jos pelaaja palaa päätyrajalta ja osallistuu peliin ennen seuraavaa pelikatkoa tai ennen kuin puolustava joukkue on pelannut pallon kohti keskirajaa ja se on rangaistusalueen ulkopuolella, pelaajan katsotaan olleen paitsion mielessä päätyrajalla. Pelaajaa, joka tarkoituksellisesti poistuu pelikentältä ja palaa ilman erotuomarin lupaa eikä rangaista paitsiosta, mutta hyötyy palaamisesta, tulee varoittaa.

Jos hyökkäävä pelaaja jää paikalleen maalitolppien väliin ja maalin sisään pallon mennessä maaliin, maali hyväksytään, ellei <u>pelaaja syyllisty paitsioon tai säännön 12 rikkomukseen</u>, jolloin peliä jatketaan epäsuoralla tai suoralla vapaapotkulla.

Kielletty peli ja sopimaton käytös

Suora ja epäsuora vapaapotku sekä rangaistuspotku voidaan tuomita rikkomuksista ja sääntörikkomuksista vain, kun pallo on pelissä.

1. Suora vapaapotku

Suora vapaapotku tuomitaan, jos pelaaja syyllistyy johonkin seuraavista rikkomuksista vastapelaajaa kohtaan holtittomasti, piittaamattomasti tai käyttäen kohtuutonta voimaa:

- taklaa vartalollaan
- hyppää vastapelaajan päälle
- potkaisee tai yrittää potkaista
- työntää
- lyö tai yrittää lyödä (sisältäen päällä puskemisen)
- taklaa tai kamppailee
- kamppaa tai yrittää kampata

Jos rikkomukseen liittyy kontakti, siitä rangaistaan suoralla vapaapotkulla tai rangaistuspotkulla.

- Holtiton tarkoittaa, että pelaaja osoittaa vastuun tai harkinnan puutetta kamppaillessaan pallosta tai toimii varomattomasti. Henkilökohtaista rangaistusta ei tarvita
- Piittaamaton tarkoittaa, että pelaaja jättää huomioimatta aiheuttamansa vaaran tai
  tekonsa seuraukset vastapelaajalle ja häntä on varoitettava
- Kohtuuton voiman käyttö tarkoittaa, että <u>pelaaja ylittää</u> voiman käytön tarpeen ja vaarantaa vastustajan turvallisuuden ja hänet on poistettava kentältä

Suora vapaapotku tuomitaan, jos pelaaja syyllistyy johonkin seuraavista rikkomuksista:

- pelaa palloa tarkoituksellisesti käsin (paitsi maalivahti omalla rangaistusalueellaan)
- pitää kiinni vastapelaajasta
- estää vastapelaajan etenemisen kontaktilla
- sylkee vastapelaajaa

Huomaa myös rikkomukset säännössä 3.

Käsivirhe

Käsivirheellä tarkoitetaan pelaajan tarkoituksellista pallon koskemista kädellään tai käsivarrellaan.

Seuraavat asiat tulee ottaa huomioon:

- käden liike kohti palloa (ei pallon kohti kättä)
- vastustajan ja pallon välinen etäisyys (odottamaton pallo)
- käden asento ei välttämättä tarkoita, että tilanteessa on tapahtunut sääntörikkomus
- pallon koskeminen kädessä pidettävällä esineellä (asuste, säärisuoja, jne.) on sääntörikkomus
- palloon osuminen heitettävällä esineellä (kenkä, säärisuoja, jne.) on sääntörikkomus

Oman rangaistusalueensa ulkopuolella maalivahdilla on samat pallon pelaamista käsin koskevat rajoitteet kuin muillakin pelaajilla. Omalla rangaistusalueellaan maalivahti ei voi syyllistyä käsivirheeseen, josta aiheutuu suora vapaapotku tai muuhunkaan käsivirheeseen liittyvään rikkomukseen. Hän voi kuitenkin syyllistyä epäsuoran vapaapotkun aiheuttaviin rikkomuksiin pelatessaan palloa käsin.

2. Epäsuora vapaapotku

Epäsuora vapaapotku tuomitaan, jos pelaaja:

- pelaa vaarallisella tavalla
- estää vastapelaajan etenemisen ilman kontaktia
- estää maalivahtia vapauttamasta palloa käsistään tai potkaisee tai yrittää potkaista palloa, kun maalivahti on vapauttamassa sitä hallustaan
- syyllistyy muuhun, säännöissä mainitsemattomaan, rikkomukseen, josta peli katkaistaan varoituksen tai kentältäpoiston antamista varten

Epäsuora vapaapotku tuomitaan, jos maalivahti omalla rangaistusalueellaan syyllistyy johonkin seuraavista rikkomuksista:

- pitää palloa käsissään kauemmin kuin kuusi sekuntia ennen sen vapauttamista
- koskee palloa käsin:
  - vapautettuaan sen käsistään ja ilman, että pallo on koskenut muuta pelaajaa
  - kun kanssapelaaja on tarkoituksellisesti potkaissut pallon maalivahdille
  - saatuaan sen suoraan kanssapelaajansa rajaheitosta

Maalivahdilla katsotaan olevan pallo hallinnassaan, kun:

- pallo on käsien tai käden ja minkä tahansa pinnan (esim. kentän, oman vartalon) välissä tai koskettaessaan palloa millä tahansa käden tai käsivarren osalla paitsi, jos pallo kimpoaa vahingossa maalivahdista tai maalivahti on tehnyt torjunnan
- hän pitää palloa avoimella ojennetulla kädellä
- hän pomputtaa palloa kentän pintaan tai heittää sen ilmaan

Kun maalivahdilla on pallo hallinnassaan käsissään, vastapelaaja ei voi kamppailla maalivahdin kanssa pallosta.

Pelaaminen vaarallisella tavalla

Vaarallisella tavalla pelaamista on mikä tahansa toiminta, jolla yrittäessään pelata palloa aiheuttaa loukkaantumisvaaran jollekin (mukaan lukien pelaaja itse) tai estää lähellä olevaa vastapelaajaa pelaamasta palloa loukkaantumisen pelossa.

Saksi- tai polkupyöräpotku on sallittu edellyttäen, että se ei ole vaarallinen vastapelaajalle.

Vastapelaajan etenemisen estäminen ilman kontaktia

Vastapelaajan etenemisen estäminen tarkoittaa vastapelaajan juoksulinjalle siirtymistä estämään, tukkimaan, hidastamaan tai pakottamaan muuttamaan suuntaa silloin, kun palloa ei ole kummankaan pelaajan pelietäisyydellä.

Kaikilla pelaajilla on oikeus vapaaseen sijoittumiseen pelikentällä; vastapelaajan tiellä oleminen on eri asia kuin vastapelaajan tielle siirtyminen.

Pelaaja voi suojata palloa menemällä vastapelaajan ja pallon väliin, kunhan pallo on pelietäisyydellä eikä vastapelaajaa estetä käsin tai vartalolla. Jos pallo on pelietäisyydellä, pelaajaa voi taklata sääntöjenmukaisesti vartalolla.

3. Henkilökohtaiset rangaistukset

Erotuomarilla on valta henkilökohtaisiin rangaistuksiin siitä asti kun hän astuu pelikentälle <u>ottelua edeltävässä tarkastuksessa</u> siihen asti kun poistuu pelikentältä <u>ottelun päätyttyä (sisältäen potkut rangaistuspotkupisteeltä)</u>.

Jos ennen menemistä pelikentälle ottelun alussa pelaaja syyllistyy kentältäpoiston arvoiseen rikkomukseen, erotuomarilla on oikeus estää pelaajaa osallistumasta otteluun (ks. sääntö 3.6). Erotuomari raportoi tarvittaessa muusta sopimattomasta käytöksestä.

Pelaajaa, joka syyllistyy varoituksen tai kentältäpoiston arvoiseen rikkomukseen pelikentällä tai sen ulkopuolella vastustajaa, kanssapelaajaa, erotuomariston jäsentä tai ketä tahansa muuta henkilöä tai jalkapallosääntöjä vastaan, rangaistaan rikkomuksen mukaan.

Keltainen kortti ilmaisee varoituksen ja punainen kortti kentältäpoiston.

Vain pelaajalle, vaihtopelaajalle tai pois vaihdetulle pelaajalle voidaan näyttää punaista tai keltaista korttia.

Pelin jatkamisen viivyttäminen kortin näyttämiseksi

Kun erotuomari on päättänyt varoittaa tai poistaa pelaajan kentältä, peliä ei saa jatkaa ennen rangaistuksen antamista.

Hyöty

Jos erotuomari soveltaa hyötyä rikkomuksesta, josta olisi peli katkaistaessa annettu varoitus tai kentältäpoisto, tulee tämä varoitus tai kentältäpoisto antaa kun pallo menee seuraavan kerran pois pelistä, paitsi ilmeisen maalintekomahdollisuuden johtaessa maaliin, jolloin pelaajaa varoitetaan epäurheilijamaisesta käytöksestä.

Hyötyä ei tule käyttää raa'an pelin, väkivaltaisen käytöksen tai toisen varoitettavan rikkomuksen yhteydessä, ellei ole selkeä mahdollisuus tehdä maali. Erotuomarin tulee poistaa pelaaja kentältä seuraavalla pelikatkolla, paitsi jos pelaaja pelaa palloa tai kamppailee/häiritsee vastapelaajaa, jolloin erotuomari katkaisee pelin, poistaa pelaajan kentältä ja peliä jatketaan epäsuoralla vapaapotkulla.

Jos puolustaja alkaa pitää kiinni hyökkääjää rangaistusalueen ulkopuolella ja jatkaa kiinnipitämistä rangaistusalueen sisällä, erotuomari tuomitsee rangaistuspotkun.

Varoitettavat rikkomukset

Seuraaviin rikkomuksiin syyllistyvää pelaajaa varoitetaan:

- pelin jatkamisen viivyttäminen
- · protestointi sanoin tai elein
- kentälle tuleminen, palaaminen tai tarkoituksellinen kentältä poistuminen ilman erotuomarin lupaa
- sääntömääräisen etäisyyden noudattamatta jättäminen kulmapotkussa, vapaapotkussa tai rajaheitossa
- jatkuva jalkapallosääntöjen rikkominen ("jatkuvaa" ei ole määritelty millään tietyllä sääntörikkomusten lukumäärällä tai kaavalla)
- epäurheilijamainen käytös

Seuraaviin rikkomuksiin syyllistyvää vaihtopelaajaa tai pois vaihdettua pelaajaa varoitetaan:

- pelin jatkamisen viivyttäminen
- protestointi sanoin tai elein
- kentälle tuleminen tai palaaminen ilman erotuomarin lupaa
- epäurheilijamainen käytös

Varoitukset epäurheilijamaisesta käytöksestä

On olemassa erilaisia tilanteita, jolloin pelaajaa tulee varoittaa epäurheilijamaisesta käytöksestä, sisältäen jos pelaaja:

- yrittää harhauttaa erotuomaria esimerkiksi tekeytymällä loukkaantuneeksi tai teeskennellen tulleensa rikotuksi (näytteleminen)
- vaihtaa paikkaa maalivahdin kanssa pelin aikana tai ilman erotuomarin lupaa
- syyllistyy piittaamattomalla tavalla suoran vapaapotkun aiheuttavaan rikkomukseen

- tekee rikkeen tai pelaa palloa käsin häiritäkseen tai katkaistakseen lupaavan hyökkäyksen
- pelaa palloa käsin yrittäen tehdä maalin (riippumatta yrityksen onnistumisesta) tai epäonnistuneessa yrityksessään estää maalin syntyminen
- tekee pelikenttään siihen kuulumattomia merkintöjä
- pelaa palloa poistuessaan pelikentältä saatuaan luvan poistua
- osoittaa kunnioituksen puutetta peliä kohtaan
- käyttää tarkoituksellista kikkaa syöttääkseen pallon (mukaan lukien vapaapotkusta) maalivahdille päällä, rinnalla, polvella jne. kiertääkseen sääntöä, riippumatta koskeeko maalivahti palloa käsillään vai ei
- sanallisesti harhauttaa vastapelaajaa pelin aikana tai peliä jatkettaessa

Maalin juhlinta

Pelaajat voivat juhlia maalin jälkeen, mutta juhlinta ei saa olla liiallista; koreografioituihin juhlintoihin ei kannusteta, eivätkä ne saa aiheuttaa liiallista viivytystä.

Pelinkentältä poistuminen maalia juhliessa ei ole varoitettava rikkomus, mutta pelaajien tulee palata kentälle mahdollisimman pian.

Pelaajaa tulee varoittaa, jos hän:

- kiipeää turva-aidalle
- · elehtii provosoivasti, pilkallisesti tai kiihottavasti
- peittää päänsä tai kasvonsa naamiolla tai vastaavalla esineellä
- ottaa paidan päältään tai peittää päänsä paidalla

Pelin jatkamisen viivyttäminen

Erotuomarin tulee varoittaa pelaajia, jotka viivyttävät pelin jatkamista:

- tulemalla heittämään rajaheiton, mutta jättävätkin pallon yllättäen kanssapelaajalleen
- viivyttämällä pelikentältä poistumista pelaajavaihdon yhteydessä
- ylimääräisesti pelinjatkamistapojen yhteydessä
- potkaisemalla tai kantamalla pallon pois tai aiheuttamalla nahinan koskemalla tarkoituksellisesti palloon erotuomarin katkaistua pelin
- potkaisemalla vapaapotkun väärästä paikasta pakottaakseen uusimaan potkun

Kentältäpoiston aiheuttavat rikkomukset

Seuraaviin rikkomuksiin syyllistyvä pelaaja, vaihtopelaaja tai kentältä vaihdettu pelaaja poistetaan kentältä:

 vie vastajoukkueelta maalin tai ilmeisen maalintekomahdollisuuden pelaamalla palloa tarkoituksellisesti käsin (paitsi maalivahti omalla rangaistusalueellaan)

- vie kohti vastajoukkueen maalia liikkuvalta vastapelaajalta ilmeisen maalintekomahdollisuuden rikkomalla vapaapotkun arvoisella rikkomuksella (ellei alla kuvatusti)
- raaka peli
- sylkee vastapelaajaa tai ketä tahansa
- · väkivaltainen käytös
- käyttää hävytöntä, loukkaavaa tai solvaavaa kieltä ja/tai eleitä
- saa toisen varoituksen samassa ottelussa

Kentältä poistetun pelaajan, vaihtopelaajan tai kentältä pois vaihdetun pelaajan tulee poistua pelikentän läheisyydestä ja tekniseltä alueelta.

Maalin tai ilmeisen maalintekomahdollisuuden vieminen

Kun pelaaja vie vastajoukkueelta maalin tai ilmeisen maalintekomahdollisuuden tarkoituksellisella käsivirheellä, pelaaja poistetaan kentältä riippumatta missä rikkomus tapahtuu.

Kun pelaaja syyllistyy omalla rangaistusalueellaan vastapelaajaa kohtaan rikkomukseen, jolla viedään vastapelaajalta ilmeinen maalintekomahdollisuus ja erotuomari tuomitsee rangaistuspotkun, rikkonutta pelaajaa varoitetaan, ellei:

- rikkomus ole kiinnipitäminen, vetäminen tai työntäminen tai
- rikkova pelaaja ei yritä pelata palloa tai hänellä ei ole mahdollisuutta pelata palloa tai
- rikkomuksesta rangaistaisi punaisella kortilla riippumatta missä pelikentällä se tapahtuu (esim. raaka peli, väkivaltainen käytös jne.)

Kaikissa yllä mainituissa tilanteissa pelaaja poistetaan kentältä.

Seuraavat seikat tulee ottaa huomioon:

- rikkomuksen ja maalin välinen etäisyys
- yleinen pelin suunta
- pallon hallinnassa pitämisen tai hallintaan saamisen todennäköisyys
- puolustajien lukumäärä ja sijainti

Raaka peli

Taklaus <u>tai kamppailu</u>, joka vaarantaa vastapelaajan turvallisuuden tai jossa käytetään kohtuutonta voimaa tai raakuutta tulee rangaista raakana pelinä.

Vastapelaaja, joka kamppaillessaan pallosta syöksyy vastapelaajaa kohti edestä, sivulta tai takaa käyttäen yhtä tai molempia jalkoja sekä käyttäen kohtuutonta voimaa tai vaarantaen vastapelaajan turvallisuuden, syyllistyy raakaan peliin.

Väkivaltainen käytös

Väkivaltaista käytöstä on, jos pelaaja käyttää <u>tai yrittää käyttää</u> kohtuutonta voimaa tai raakuutta vastapelaajaa kohtaan kun ei kamppailla pallosta, tai kanssapelaajaa,

taustahenkilöä, erotuomariston jäsentä, katsojaa tai ketä tahansa muuta kohtaan, riippumatta syntyykö kontakti vai ei.

Lisäksi pelaaja, joka ei kamppaile pallosta, tarkoituksellisesti lyö vastapelaajaa tai ketä tahansa päähän tai kasvoihin kädellään tai käsivarrellaan, syyllistyy väkivaltaiseen käytökseen, ellei käytetty voima ole vähäinen.

Rikkomukset, joissa esine (tai pallo) heitetään

Jos pallon ollessa pelissä pelaaja, vaihtopelaaja tai kentältä vaihdettu pelaaja heittää esineellä (mukaan lukien pallo) vastustajaa tai ketä tahansa, erotuomarin tulee katkaista peli ja jos rikkomus oli:

- piittaamaton varoittaa rikkonutta pelaajaa epäurheilijamaisesta käytöksestä
- kohtuuton voiman käyttö poistaa rikkonut pelaaja kentältä väkivaltaisesta käytöksestä

4. Pelin jatkaminen rikkeiden ja sopimattoman käytöksen jälkeen

- Jos pallo on poissa pelistä, peliä jatketaan aiemman päätöksen mukaisesti
- Jos pallo on pelissä ja pelaaja syyllistyy rikkomukseen pelikentällä:
  - vastapelaajaa kohtaan epäsuora tai suora vapaapotku tai rangaistuspotku
  - kanssapelaajaa, vaihtopelaajaa, kentältä vaihdettua pelaajaa, taustahenkilöä tai erotuomariston jäsentä kohtaan – suora vapaapotku tai rangaistuspotku
  - muuta henkilöä kohtaan erotuomaripallo
- Jos pallo on pelissä ja pelaaja syyllistyy rikkomukseen pelikentän ulkopuolella
  - jos pelaaja on jo valmiiksi pelikentän ulkopuolella, peliä jatketaan erotuomaripallolla
  - jos pelaaja poistuu pelikentältä rikkoakseen, peliä jatketaan epäsuoralla vapaapotkulla pallon paikasta pelin katkaisuhetkellä. <u>Kuitenkin, jos pelaaja</u> poistuu pelikentältä osana peliä ja rikkoo toista pelaajaa, peliä jatketaan vapaapotkulla kentän ulkorajalta lähinnä rikkomuspaikkaa; suoran vapaapotkun rikkomusten osalta tuomitaan rangaistuspotku, jos tämä kohta on rikkojan rangaistusalueella
- Jos pelikentällä tai sen ulkopuolella oleva pelaaja heittää esineellä pelikentällä
  olevaa vastapelaajaa, peliä jatketaan suoralla vapaapotkulla tai rangaistuspotkulla
  osumakohdasta tai kohdasta, jossa esine olisi osunut vastapelaajaan
- Peliä jatketaan epäsuoralla vapaapotkulla, jos:
  - pelikentällä oleva pelaaja heittää esineellä ketä tahansa henkilöä pelikentän ulkopuolella
  - vaihtopelaaja tai kentältä vaihdettu pelaaja heittää esineellä pelikentällä olevaa vastapelaajaa

Vapaapotkut

1. Vapaapotkutyypit

Suorat ja epäsuorat vapaapotkut tuomitaan rikkomukseen tai sääntörikkomukseen syyllistyneen pelaajan vastajoukkueelle.

Epäsuoran vapaapotkun merkinanto

Erotuomari osoittaa epäsuoran vapaapotkun nostamalla kätensä pään yläpuolelle; merkinanto pidetään vapaapotkun jälkeen kunnes pallo koskee toista pelaajaa tai menee pois pelistä.

Epäsuora vapaapotku tulee uusia, jos erotuomari unohtaa merkinannon ja pallo potkaistaan suoraan maaliin.

Pallo menee maaliin

- jos suora vapaapotku potkaistaan suoraan vastajoukkueen maaliin, maali hyväksytään
- jos epäsuora vapaapotku potkaistaan suoraan vastajoukkueen maaliin, tuomitaan maalipotku
- jos suora tai epäsuora vapaapotku potkaistaan suoraan omaan maaliin, tuomitaan kulmapotku

2. Menettely

Kaikki vapaapotkut potkaistaan rikkomuspaikasta, paitsi:

- hyökkäävän joukkueen epäsuorat vapaapotkut rikkomuksista vastajoukkueen maalialueella potkaistaan maalialueen päätyrajan suuntaiselta rajalta lähinnä rikkomuspaikkaa
- puolustavan joukkueen vapaapotkut omalta maalialueelta voidaan potkaista mistä tahansa maalialueelta

- vapaapotkut rikkomuksista, joihin liittyy pelaajan luvaton pelikentälle tulo, paluu
  tai pelikentältä poistuminen, potkaistaan pallon paikasta pelin katkaisuhetkellä.
  Kuitenkin, jos pelaaja poistuu pelikentältä osana peliä ja rikkoo toista pelaajaa,
  peliä jatketaan vapaapotkulla kentän ulkorajalta lähinnä rikkomuspaikkaa; suoran
  vapaapotkun rikkomusten osalta tuomitaan rangaistuspotku, jos tämä kohta on
  rikkojan rangaistusalueella
- jos sääntö määrää toisen paikan (ks. säännöt 3, 11, 12)

Pallo

- tulee olla paikallaan ja potkaisija ei saa koskea palloa ennen kuin se on koskenut toista pelaajaa
- on pelissä, kun sitä on potkaistu ja se selvästi liikkuu; poikkeuksena puolustavan
  joukkueen vapaapotku omalta rangaistusalueelta, jolloin pallo on pelissä kun se on
  potkaistu suoraan rangaistusalueen ulkopuolelle

Kunnes pallo on pelissä, vastapelaajien tulee olla:

- vähintään 9,15 metrin päässä pallosta, elleivät he ole omalla päätyrajallaan maalitolppien välissä
- rangaistusalueen ulkopuolella vastajoukkueen vapaapotkuissa omalta rangaistusalueeltaan

Vapaapotku voidaan potkaista nostamalla pallo jalalla tai molemmin jaloin samanaikaisesti.

Harhauttaminen vapaapotkua potkaistaessa vastapelaajien hämäämiseksi on sallittu osana jalkapalloa.

Jos pelaaja suorittaessaan vapaapotkun oikein tarkoituksellisesti potkaisee pallolla vastapelaajaa pelatakseen sitä sen jälkeen uudelleen, ei kuitenkaan holtittomasti, piittaamattomasti tai käyttäen kohtuutonta voimaa, erotuomari antaa pelin jatkua.

3. Sääntörikkomukset ja rangaistusmääräykset

Jos vapaapotkua potkaistessa vastapelaaja on määrättyä etäisyyttä lähempänä, vapaapotku uusitaan, ellei hyötyä voida soveltaa. Jos vapaapotku annetaan nopeana ja pallo osuu lähempänä kuin 9,15 metriä olevaan vastapelaajaan, erotuomari antaa pelin jatkua. Kuitenkin tarkoituksellisesti nopean vapaapotkun estävää vastapelaajaa tulee varoittaa pelin jatkamisen viivyttämisestä.

Jos puolustava joukkue antaa nopeana vapaapotkun omalta rangaistusalueeltaan eivätkä rangaistusalueella olevat vastapelaajat ehtineet poistua, erotuomari antaa pelin jatkua.

Jos puolustavan joukkueen omalta rangaistusalueeltaan potkaisemaa vapaapotkua ei potkaista suoraan ulos rangaistusalueelta, vapaapotku uusitaan.

Jos sen jälkeen, kun pallo on pelissä, potkaisija koskee palloon uudelleen ennen kuin se on osunut toista pelaajaa, tuomitaan epäsuora vapaapotku ja jos potkaisija pelaa palloa tarkoituksellisesti käsin:

- · tuomitaan suora vapaapotku
- tuomitaan rangaistuspotku, jos sääntörikkomus tapahtui potkaisijan rangaistusalueella, paitsi jos potkaisija oli maalivahti, jolloin tuomitaan epäsuora vapaapotku

Rangaistuspotku

Rangaistuspotku tuomitaan, jos pelaaja syyllistyy suoran vapaapotkun aiheuttavaan rikkomukseen omalla rangaistusalueellaan <u>tai pelikentän ulkopuolella osana peliä, kuten</u>kuvattu säännöissä 12 ja 13.

Rangaistuspotkusta voidaan suoraan tehdä hyväksyttävä maali.

1. Menettely

Pallon tulee olla paikallaan rangaistuspotkupisteellä.

Potkaisijan tulee olla selvästi tunnistettu.

Puolustavan maalivahdin tulee pysyä päätyrajalla maalitolppien välissä, kasvot potkaisijaan päin, kunnes pallo on potkaistu.

Muiden pelaajien kuin maalivahdin ja potkaisijan tulee olla:

- vähintään 9,15 metrin päässä rangaistuspotkupisteestä
- rangaistuspotkupisteen takana
- pelikentällä
- rangaistusalueen ulkopuolella

Kun pelaajat ovat sääntöjenmukaisilla paikoillaan, erotuomari antaa merkin rangaistuspotkun suorittamiseksi.

Potkaisijan tulee potkaista pallo eteenpäin; kantapääpotku on sallittu edellyttäen, että pallo liikkuu eteenpäin.

Pallo on pelissä kun sitä on potkaistu ja se selvästi liikkuu.

Potkaisija ei saa pelata palloa uudelleen ennen kuin se on koskenut toista pelaajaa.

Rangaistuspotku on suoritettu, kun pallo pysähtyy, menee pois pelistä tai erotuomari katkaisee pelin sääntörikkomuksen vuoksi.

Lisäaikaa annetaan rangaistuspotkun potkaisemiseksi ja suorittamiseksi ottelun ja jatko-ottelun molempien puoliaikojen lopussa.

2. Sääntörikkomukset ja rangaistusmääräykset

Kun erotuomari on antanut merkin rangaistuspotkun potkaisemiseksi, potku on potkaistava. Jos, ennen kuin pallo on pelissä, jokin seuraavista tapahtuu:

potkaisija tai hänen kanssapelaajansa rikkoo jalkapallosääntöjä:

- jos pallo menee maaliin, potku uusitaan
- jos pallo ei mene maaliin, erotuomari katkaisee pelin ja jatkaa sitä epäsuoralla vapaapotkulla

paitsi seuraavissa tapauksissa, joissa peli katkaistaan ja sitä jatketaan epäsuoralla vapaapotkulla riippumatta meneekö pallo maaliin vai ei:

- rangaistuspotku potkaistaan taaksepäin
- potkaisijaksi tunnistetun pelaajan kanssapelaaja potkaisee potkun; erotuomari varoittaa palloa potkaissutta pelaajaa
- potkaisija harhauttaa potkaistessaan palloa vauhdinoton jälkeen (harhauttaminen yauhdinoton aikana on sallittua); erotuomari varoittaa potkaisijaa

maalivahti tai hänen kanssapelaajansa rikkoo jalkapallosääntöjä:

- jos pallo menee maaliin, maali hyväksytään
- jos pallo ei mene maaliin, rangaistuspotku uusitaan; jos maalivahti syyllistyy sääntörikkomukseen, häntä varoitetaan

pelaaja molemmista joukkueista rikkoo jalkapallosääntöjä, potku uusitaan, <u>ellei jompikumpi pelaajista syyllisty vakavampaan rikkomukseen (esim. kielletty harhauttaminen)</u>

Jos sen jälkeen, kun potku on potkaistu:

potkaisija koskee palloon uudestaan ennen kuin se on koskenut toista pelaajaa:

 tuomitaan epäsuora vapaapotku (tai suora vapaapotku tarkoituksellisesta kädellä pelaamisesta)

palloon koskee ulkopuolinen henkilö:

potku uusitaan

pallo kimpoaa pelikentälle maalivahdista, ylärimasta tai maalitolpista ja sen jälkeen siihen koskee ulkopuolinen henkilö:

- erotuomari katkaisee pelin
- peliä jatketaan erotuomaripallolla kosketuspaikasta

3. Yhteenvetotaulukko

	Potkun lopputulos	
	Maali	Ei maalia
Hyökkääjä liian aikaisin rangaistusalueella	Rangaistuspotku uusitaan	Epäsuora vapaapotku
Puolustaja liian aikaisin rangaistusalueella	Maali	Rangaistuspotku uusitaan
Maalivahdin rikkomus	Maali	Rangaistuspotku uusitaan ja <u>maalivahtia varoitetaan</u>
Palloa potkaistaan taaksepäin	Epäsuora vapaapotku	Epäsuora vapaapotku
Sääntöjenvastainen harhautus	Epäsuora vapaapotku ja varoitus potkaisijalle	Epäsuora vapaapotku ja varoitus potkaisijalle
Väärä potkaisija	Epäsuora vapaapotku ja varoitus väärälle potkaisijalle	Epäsuora vapaapotku ja varoitus väärälle potkaisijalle

Rajaheitto

Rajaheitto tuomitaan palloon viimeksi koskeneen pelaajan vastajoukkueelle, kun koko pallo ylittää sivurajan maassa tai ilmassa.

Rajaheitosta ei voi suoraan tehdä maalia:

- jos pallo menee vastajoukkueen maaliin, tuomitaan maalipotku
- jos pallo menee heittäjän maaliin, tuomitaan kulmapotku

1. Menettely

Heittohetkellä heittäjän tulee:

- olla kääntyneenä pelikentälle päin
- olla molemmat jalat osittain sivurajalla tai maassa sivurajan ulkopuolella
- heittää pallo molemmin käsin pään takaa ja yli paikasta, jossa pallo meni ulos pelikentältä

Kaikkien vastapelaajien tulee olla vähintään 2 metrin päässä heittopaikasta.

Pallo on pelissä sen tultua pelikentälle. Jos pallo koskettaa maata ennen tulemistaan pelikentälle, sama joukkue heittää uudelleen samasta paikasta. Jos rajaheittoa ei heitetä oikein, tuomitaan rajaheitto vastajoukkueelle.

Jos pelaaja suorittaessaan rajaheiton oikein tarkoituksellisesti heittää pallolla vastapelaajaa pelatakseen sitä sen jälkeen uudelleen, ei kuitenkaan holtittomasti, piittaamattomasti tai käyttäen kohtuutonta voimaa, erotuomari antaa pelin jatkua.

Heittäjä ei saa koskea palloon uudelleen ennen kuin se on koskenut toista pelaajaa.

2. Sääntörikkomukset ja rangaistusmääräykset

Jos pallon tultua peliin heittäjä koskee palloon uudelleen ennen kuin se on koskenut toista pelaajaa, tuomitaan epäsuora vapaapotku. Jos heittäjä pelaa palloa tarkoituksellisesti käsin:

- tuomitaan suora vapaapotku
- tuomitaan rangaistuspotku, jos rikkomus tapahtui heittäjän rangaistusalueella, ellei kyseessä ollut puolustavan joukkueen maalivahti, jolloin tuomitaan epäsuora vapaapotku

Vastapelaajaa, joka epäurheilijamaisesti häiritsee tai estää heittäjää (sisältäen liikkumisen lähemmäs kuin 2 metriä heittopaikasta), varoitetaan epäurheilijamaisesta käytöksestä ja jos rajaheitto heitettiin jo, tuomitaan epäsuora vapaapotku.

Kaikista muista tämän säännön sääntörikkomuksista rajaheitto tuomitaan vastajoukkueelle.

Maalipotku

Maalipotku tuomitaan, kun palloon on viimeksi koskenut hyökkääjä ja koko pallo ylittää päätyrajan maassa tai ilmassa eikä maalia ole tehty.

Maalipotkusta voidaan tehdä suoraan hyväksyttävä maali vastajoukkueen maaliin. <u>Jos pallo tulee ulos rangaistusalueelta ja se menee suoraan potkaisijan maaliin, tuomitaan kulmapotku.</u>

1. Menettely

- Pallon tulee <u>olla paikallaan ja</u> puolustavan joukkueen pelaaja potkaisee sen mistä tahansa maalialueelta
- Pallo on pelissä kun se tulee ulos rangaistusalueelta
- Vastapelaajien tulee olla rangaistusalueen ulkopuolella, kunnes pallo on pelissä

2. Sääntörikkomukset ja rangaistusmääräykset

Jos pallo ei tule ulos rangaistusalueelta tai ennen sitä koskee toista pelaajaa, maalipotku uusitaan.

Jos pallon tultua peliin potkaisija koskee palloon uudelleen ennen kuin se on koskenut toista pelaajaa, tuomitaan epäsuora vapaapotku. Jos potkaisija pelaa palloa tarkoituksellisesti käsin:

- tuomitaan suora vapaapotku
- tuomitaan rangaistuspotku, jos rikkomus tapahtui potkaisijan rangaistusalueella, ellei kyseessä ollut puolustavan joukkueen maalivahti, jolloin tuomitaan epäsuora vapaapotku

Jos maalipotkua annettaessa rangaistusalueella ollut vastapelaaja koskee palloon tai kamppailee pallosta ennen kuin pallo on koskenut toista pelaajaa, maalipotku uusitaan.

Jos pelaaja menee rangaistusalueelle ennen kuin pallo on pelissä ja rikkoo tai tulee vastustajan rikkeen kohteeksi, maalipotku uusitaan ja rikkojaa voidaan varoittaa tai poistaa kentältä rikkomuksesta riippuen.

Kaikista muista tämän säännön sääntörikkomuksista maalipotku uusitaan.

Kulmapotku

Kulmapotku tuomitaan, kun palloon on viimeksi koskenut puolustaja ja koko pallo ylittää päätyrajan maassa tai ilmassa eikä maalia ole tehty.

Kulmapotkusta voidaan tehdä suoraan hyväksyttävä maali vastajoukkueen maaliin. <u>Jospallo menee suoraan potkaisijan maaliin, tuomitaan kulmapotku vastustajalle.</u>

1. Menettely

- Pallon tulee olla lähinnä pallon päätyrajan ylittämispaikkaa olevalla kulma-alueella
- Pallon tulee olla paikallaan ja hyökkäävän joukkueen pelaaja potkaisee sen
- Pallo on pelissä kun sitä on potkaistu ja se selvästi liikkuu; sen ei tarvitse poistua kulma-alueelta
- Kulmalipputankoa ei saa siirtää
- Vastapelaajien tulee olla vähintään 9,15 metrin päässä kulma-alueen kaaresta kunnes pallo on pelissä

2. Sääntörikkomukset ja rangaistusmääräykset

Jos pallon tultua peliin potkaisija koskee palloon uudelleen ennen kuin se on koskenut toista pelaajaa, tuomitaan epäsuora vapaapotku. Jos potkaisija pelaa palloa tarkoituksellisesti käsin:

- tuomitaan suora vapaapotku
- tuomitaan rangaistuspotku, jos rikkomus tapahtui potkaisijan rangaistusalueella, ellei kyseessä ollut puolustavan joukkueen maalivahti, jolloin tuomitaan epäsuora vapaapotku

Jos pelaaja suorittaessaan kulmapotkun oikein tarkoituksellisesti potkaisee pallolla vastapelaajaa pelatakseen sitä sen jälkeen uudelleen, ei kuitenkaan holtittomasti, piittaamattomasti tai käyttäen kohtuutonta voimaa, erotuomari antaa pelin jatkua.

Kaikista muista tämän säännön sääntörikkomuksista kulmapotku uusitaan.

Esipuhe

Näissä toimintaohjeissa on erotuomareille käytännön neuvoja, jotka täydentävät sääntöosiota.

Säännön 5 mukaan erotuomarit toimivat jalkapallosääntöjen määräämissä puitteissa ja pelin hengen mukaisesti. Erotuomareiden odotetaan käyttävän tervettä järkeä ja pelin henkeä jalkapallosääntöjä soveltaessaan, erityisesti päätettäessä voidaanko ottelu pelata ja/tai ottelua jatkaa.

Tämä pitää erityisesti paikkansa alemmilla tasoilla, missä ei aina ole mahdollista noudattaa tarkasti sääntöjä. Esimerkiksi, ellei kyse ole turvallisuustekijöistä, erotuomarin tulee antaa pelata/jatkaa peliä, jos:

- yksi tai useampi kulmalippu puuttuu
- pelikentän merkinnöissä on pientä epätarkkuutta esimerkiksi kulma-alueessa tai keskiympyrässä ine.
- maalitolpat/ylärima eivät ole valkoiset

Tällaisissa tilanteissa erotuomarin tulee, joukkueiden hyväksynnällä, antaa pelata/jatkaa peliä sekä raportoida kilpailun järjestäjälle.

Lyhennys:

AET = avustava erotuomari

Sijoittuminen, liikkuminen ja yhteistyö

1. Yleinen sijoittuminen ja liikkuminen

Paras sijoittuminen on paikassa, josta erotuomari pystyy tekemään oikean ratkaisun. Kaikki suositukset sijoittumisesta tulee suhteuttaa tietoon joukkueista, pelaajista ja ottelun tapahtumista.

Kuvissa suositellut sijoittumiset ovat perusohjeita. Viittaus alueeseen korostaa, että erotuomarin todennäköisesti tehokkain sijoittuminen löytyy kyseiseltä alueelta. Alue voi olla isompi, pienempi tai erimuotoinen riippuen ottelun todellisista olosuhteista.

Suosituksia:

- Pelin pitäisi olla erotuomarin ja saman kenttäpuolen avustavan erotuomarin välissä
- Tämän avustavan erotuomarin pitäisi olla erotuomarin näkökentässä, joten erotuomarin pitäisi tavallisesti käyttää leveää diagonaalijärjestelmää
- Sijoittuminen seuraamaan peliä diagonaalin puoleisen sivurajan suunnasta helpottaa pelin ja saman kenttäpuolen avustavan erotuomarin pitämistä erotuomarin näkökentässä
- Erotuomarin pitäisi olla riittävän lähellä pelitilannetta nähdäkseen, kuitenkaan häiritsemättä peliä
- Mitä tulee nähdä ei välttämättä ole aina pallon läheisyydessä. Erotuomarin tulee kiinnittää huomiota myös:
  - pelaajien välisiin yhteenottoihin pallollisen tilanteen ulkopuolella
  - mahdollisiin rikkomuksiin alueella, johon peli on menossa
  - pallon pois pelaamisen jälkeisiin rikkomuksiin

Avustavien ja lisäerotuomareiden sijoittuminen

Avustavan erotuomarin tulee olla samalla tasolla toiseksi alimman puolustavan pelaajan tai pallon kanssa, sen mukaan kumpi on lähempänä päätyrajaa. Avustavan erotuomarin katseen tulee olla aina, myös juostessa, pelikentälle. Sivuttaisliikettä tulee käyttää lyhyisiin matkoihin. Tämä on erityisen tärkeää paitsioratkaisuissa, sillä se antaa avustavalle erotuomarille paremman näkölinjan.

Lisäerotuomarin paikka on päätyrajan takana, paitsi kun on tarpeen siirtyä päätyrajan päälle arviomaan maali/ei maali -tilannetta. Lisäerotuomari ei saa tulla pelikentälle kuin poikkeustapauksissa.

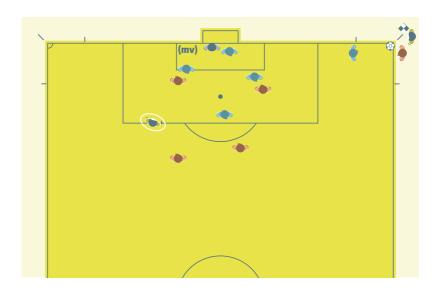
2. Sijoittuminen ja yhteistyö

Neuvottelu

Arvioitaessa vaadittavaa rangaistusta katsekontakti ja vähäeleinen käsimerkki avustavalta erotuomarilta erotuomarille voi riittää. Kun suoraa keskustelua tarvitaan, avustava erotuomari voi siirtyä tarvittaessa 2-3 metriä pelikentälle. Keskustellessaan erotuomarin ja avustavan erotuomarin pitäisi katsoa pelikentälle välttääkseen ulkopuolisten kuulemisen sekä valvoakseen pelaajia ja pelikenttää.

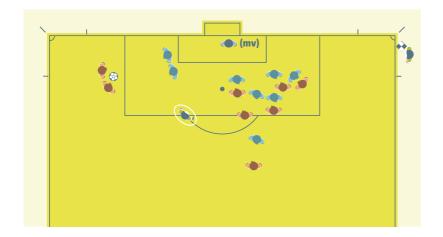
Kulmapotku

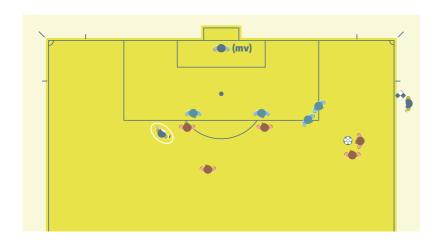
Avustavan erotuomarin paikka kulmapotkussa on kulmalipun takana päätyrajan jatkeella, kuitenkin häiritsemättä potkaisijaa. Avustava erotuomarin tulee tarkastaa, että pallo on asianmukaisesti sijoitettu kulma-alueelle.

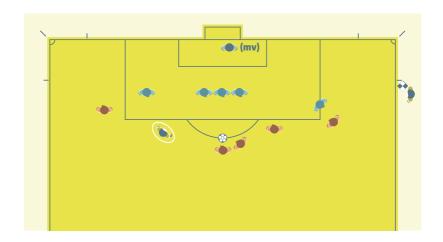

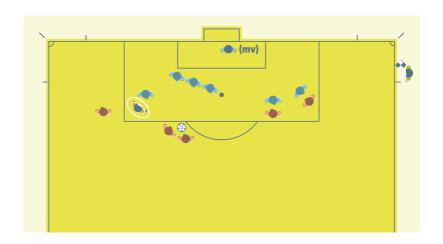
Vapaapotku

Avustavan erotuomarin tulee sijoittua vapaapotkussa toiseksi alimman puolustavan pelaajan tasalle valvomaan paitsiolinjaa. Avustavan erotuomarin tulee kuitenkin olla valmis seuraamaan palloa liikkumalla sivurajan suuntaisesti kohti kulmalippua, jos tulee suora laukaus kohti maalia.

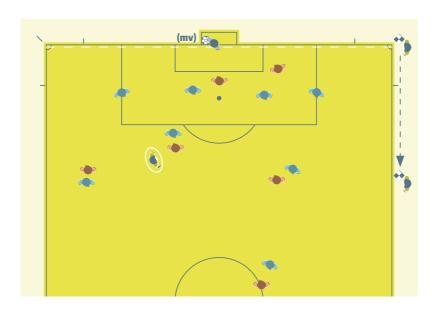

Maali / ei maalia

Kun maali on tehty eikä päätöksestä ole epäselvyyttä, erotuomari ja avustava erotuomari ottavat katsekontaktin ja AET liikkuu nopeasti 25-30 metriä sivurajaa myöten kohti keskirajaa nostamatta lippuaan.

Kun maali on tehty, mutta pallo vaikuttaa olevan edelleen pelissä, avustavan erotuomarin tulee ensin nostaa lippunsa saadakseen erotuomarin huomion ja sen jälkeen toimia normaalin käytännön mukaan juosten 25-30 metriä sivurajaa myöten kohti keskirajaa.

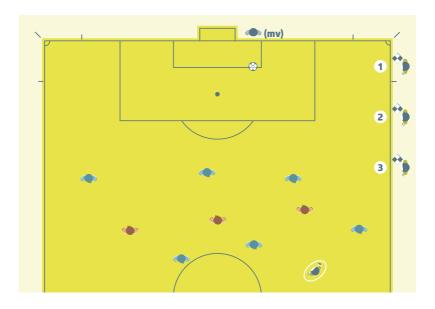
Tilanteissa, joissa koko pallo ei ylitä päätyrajaa ja peli jatkuu normaalisti, kun maalia ei syntynyt, erotuomarin tulee ottaa katsekontakti avustavaansa ja tarvittaessa antaa vähäeleinen käsimerkki.

Maalipotku

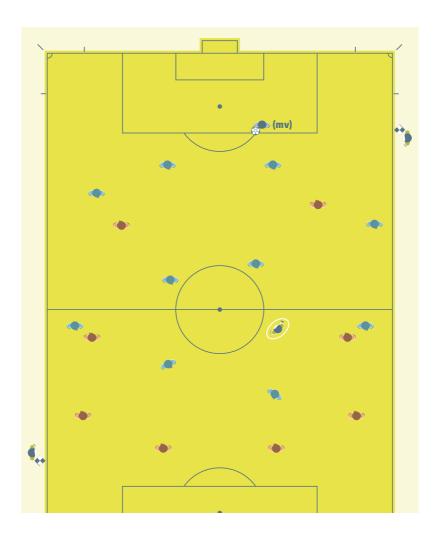
Avustavan erotuomarin tulee ensin tarkastaa, että pallo on maalialueella. Jos palloa ei ole asetettu asianmukaisesti, AET jää paikalleen, ottaa katsekontaktin erotuomariin ja nostaa lippunsa. Kun pallo on asetettu asianmukaisesti maalialueelle, AET liikkuu rangaistusalueen kulman tasalle valvomaan pallon poistumisen rangaistusalueelta (pallo pelissä) ja että hyökkääjät ovat rangaistusalueen ulkopuolella. Lopuksi AET sijoittuu paitsiolinjaan.

Kuitenkin, jos ottelussa on lisäerotuomari, avustavan erotuomarin tulee sijoittua rangaistusalueen kulman tasalle ja sitten paitsiolinjaan ja lisäerotuomarin tulee sijoittua päätyrajan ja maalialueen risteyskohtaan valvoen pallon sijoittamisen maalialueelle. Jos palloa ei ole asetettu asianmukaisesti, lisäerotuomari viestii asiasta erotuomarille.

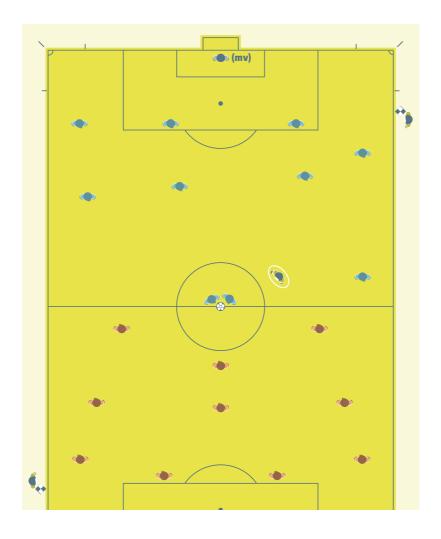
Maalivahdin pallon vapauttaminen

Avustavan erotuomarin tulee sijoittua rangaistusalueen kulman tasalle ja valvoa, ettei maalivahti pelaa palloa käsin rangaistusalueen ulkopuolella. Kun maalivahti on vapauttanut pallon, AET sijoittuu paitsiolinjaan.

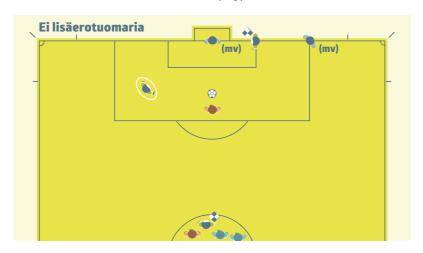
Alkupotku

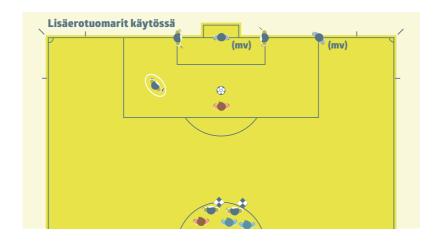
Avustavien erotuomareiden tulee sijoittua toiseksi alimman puolustajan tasalle.

Potkut rangaistuspotkupisteeltä

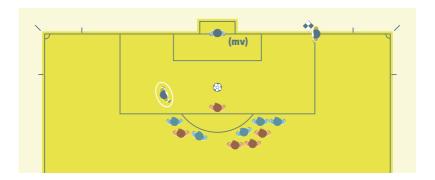
Toisen avustavan erotuomarin tulee olla päätyrajan ja maalialueen rajan risteyksessä. Toisen tulee olla keskiympyrässä valvomassa pelaajia. Jos ottelussa on lisäerotuomarit, he sijoittuvat maalialueen ja päätyrajan risteyskohtiin molemmin puolin maalia; molemmat avustavat erotuomarit ovat keskiympyrässä.

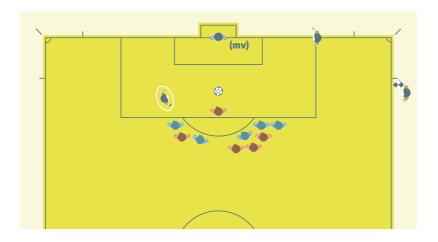

Rangaistuspotku

Avustavan erotuomarin tulee sijoittua päätyrajan ja rangaistusalueen rajan risteykseen.

Jos ottelussa on lisäerotuomarit, lisäerotuomari sijoittuu rangaistusalueen ja päätyrajan risteyskohtaan ja AET sijoittuu rangaistuspotkupisteen tasalle (paitsiolinja).

Joukkonahistelu

Joukkonahistelutilanteissa lähempi avustava erotuomari voi mennä pelikentälle avustavaan erotuomaria. Toisen avustavaan tulee havainnoida tilannetta ja kirjata tapahtuman yksityiskohtia muistiin. Neljännen erotuomarin tulee pysytellä teknisten alueiden läheisyydessä.

Vastapelaajien etäisyys

Kun vapaapotku tuomitaan hyvin läheltä avustavaa erotuomaria, hän voi mennä pelikentälle (yleensä erotuomarin pyynnöstä) varmistamaan pelaajien sijoittumista 9,15 metrin päähän pallosta. Tässä tilanteessa erotuomarin tulee odottaa, että AET on paikallaan ennen pelin jatkamista.

Pelaajavaihto

Jos ottelussa ei ole neljättä erotuomaria, AET liikkuu keskirajalle avustamaan vaihtotapahtumaa; erotuomarin tulee odottaa avustavan palaamista paikalleen ennen pelin jatkamista.

Jos ottelussa on neljäs erotuomari, avustavan erotuomarin ei tarvitse liikkua keskirajalle neljännen erotuomarin hoitaessa vaihtotapahtuman, ellei samaan aikaan vaihdeta useampia pelaajia, jolloin AET siirtyy keskirajalle avustamaan neljättä erotuomaria.

Kehon kieli, kommunikointi ja pilli

1. Erotuomari

Kehon kieli

Kehon kieli on työkalu, jota erotuomari käyttää:

- · apunaan ottelun hallinnassa
- osoittaakseen auktoriteettiaan ja itsehallintaa

Kehon kieli ei ole ratkaisun selite.

Merkinannot

Ks. sääntö 5:n kuvat merkinannoista

Pilli

Pilliä tarvitaan:

- pelin käynnistämiseen (1. ja 2. puoliaika varsinaisella peliajalla sekä jatko-ottelussa), maalin jälkeen
- pelin katkaisemiseksi:
  - · vapaa- tai rangaistuspotkua varten
  - ottelun keskeyttämiseksi tai lopettamiseksi
  - kunkin puoliajan lopussa
- pelin jatkamiseksi:
  - · vapaapotkuissa kun vaadittua etäisyyttä on vaadittu
  - rangaistuspotkuissa
- pelin jatkamiseksi, kun se on katkaistu:
  - varoitusta tai kentältäpoistoa varten
  - · loukkaantumisen vuoksi
  - pelaajavaihtoa varten

Pilliä EI tarvita:

- pelin katkaisemiseksi selkeässä:
  - maalipotkussa, kulmapotkussa, rajaheitossa tai maalissa
- pelin jatkamiseksi:
  - useimmissa vapaapotkuissa ja maalipotkussa, kulmapotkussa, rajaheitossa tai erotuomaripallossa

Jos pilliä käyttää turhan usein/tarpeettomasti, sillä on vähemmän vaikutusta silloin kun sitä tarvitaan.

Jos erotuomari haluaa pelaajien odottavan vihellystä ennen pelin jatkamista (esimerkiksi puolustajien 9,15 metrin etäisyyttä vapaapotkussa varmistaessa), erotuomarin tulee selvästi informoida hyökkääjää vihellyksen odottamisen tarpeesta.

Jos erotuomari puhaltaa vahingossa pilliinsä ja peli pysähtyy, sitä jatketaan erotuomaripallolla.

2. Avustavat erotuomarit

Lipulla annettava äänimerkki

Lipulla annettava äänimerkki on lisämerkinanto, jota käytetään vain erotuomarin huomion saamiseksi. Tilanteita, joissa äänimerkki voi olla hyödyllinen:

- paitsio
- rikkomukset (erotuomarin näkökentän ulkopuolella)
- rajaheitto, kulmapotku, maalipotku tai maali (tiukat päätökset)

Sähköinen kommunikaatiojärjestelmä

Kun sähköistä kommunikaatiojärjestelmää käytetään, erotuomari neuvoo avustaviaan, milloin on sopivaa käyttää kommunikaatiojärjestelmää merkinannon kanssa tai sijasta.

Liputustekniikka

Avustavan erotuomarin lipun tulee olla aina käärimätön ja näkyvillä erotuomarille. Yleensä tämä tarkoittaa lipun kantamista erotuomaria lähinnä olevassa kädessä. Merkinannossaan AET pysähtyy, on kääntyneenä pelikentälle päin, ottaa katsekontaktin erotuomariin ja nostaa lipun tarkoituksenmukaisella (ei hätäisellä tai liioitellulla) liikkeellä. Lipun tulee olla käden jatkeen kaltainen. Avustavan erotuomarin tulee nostaa lippu kädellä, jota käyttää seuraavaan merkinantoon. Jos tilanne muuttuu ja tarvitseekin käyttää toista kättä, avustavan erotuomarin tulee vaihtaa lippukättä vyötärön alapuolella. Jos AET näyttää pallon menneen pois pelistä, lippu tulee pitää ylhäällä, kunnes erotuomari havaitsee sen.

Jos AET liputtaa kentältäpoistoon johtavaa rikkomusta ja liputusta ei havaita heti:

- jos peli on katkaistu, pelinjatkamistapaa voidaan muuttaa sääntöjen mukaan (vapaapotku, rangaistuspotku jne.)
- jos peli on käynnistetty uudelleen, erotuomari voi silti rangaista pelaajaa henkilökohtaisesti, mutta ei tuomita vapaapotkua tai rangaistuspotkua

Eleet

Yleisesti avustavan erotuomarin ei tule käyttää selkeitä käsimerkkejä. Kuitenkin joissain tilanteissa vähäeleinen käsimerkki voi kuitenkin auttaa erotuomaria. Käsimerkillä tulee olla selkeä, ottelua edeltäneessä keskustelussa sovittu merkitys.

Merkinannot

Ks. sääntö 6:n kuvat merkinannoista

Kulmapotku/maalipotku

Kun koko pallo ylittää päätyrajan lähellä avustavaa erotuomaria, hänen tulee näyttää oikealla kädellään liputtaen (parempi näkökenttä), jatketaanko peliä kulma- vai maalipotkulla.

Kun koko pallo ylittää päätyrajan kokonaan, avustavan erotuomarin tulee nostaa lippu ilmaistakseen erotuomarille, että pallo on pois pelistä ja sitten, jos tilanne on:

- lähellä avustavaa erotuomaria näyttää maali- tai kulmapotkua
- kaukana avustavasta erotuomarista ottaa katsekontakti ja myötäillä erotuomarin päätöstä. AET voi myös näyttää suoraan, jos päätös on ilmiselvä.

Rikkeet

Avustavan erotuomarin tulee nostaa lippunsa, kun rike tai sopimaton käytös tapahtuu hänen välittömässä läheisyydessään tai erotuomarin näkemättä. Kaikissa muissa tilanteissa avustavan erotuomarin tulee odottaa ja tarjota näkemystään tarvittaessa ja ilmoittaa sitten erotuomarille näkemänsä ja kuulemansa sekä osalliset pelaajat.

Ennen rikkomuksen liputtamista, avustavan erotuomarin tulee varmistua, että:

- rikkomus tapahtui erotuomarin näkökentän ulkopuolella tai erotuomarin näköyhteys oli estynyt
- erotuomari ei olisi soveltanut hyötyä tilanteessa

Milloin liputusta vaativa rikkomus/sääntörikkomus tapahtuu, avustavan erotuomarin tulee:

- nostaa lippu samalla kädellä, kuin liputuksen loppuosa vaatii tämä antaa erotuomarille selvän viestin, kuka saa vapaapotkun
- ottaa katsekontakti erotuomariin

heiluttaa lippua kevyesti taakse ja eteen (välttäen kaikenlaista liiallista tai aggressiivista liikettä)

Avustavan erotuomarin tulee käyttää "odota ja näe"-tekniikkaa antaen pelin jatkua liputtamatta, kun rikottu joukkue pystyy käyttämään tällaisen hyödyn; sen vuoksi on erittäin tärkeää, että AET ottaa katsekontaktin erotuomariin.

Rikkeet rangaistusalueella

Kun puolustaja rikkoo rangaistusalueella erotuomarin näkökentän ulkopuolella, erityisesti lähellä avustavaa erotuomaria, avustavan tulee ensin ottaa katsekontakti erotuomarin kanssa nähdäkseen erotuomarin sijoittumisen ja toiminnan tilanteessa. Jos erotuomari ei reagoi, avustavan tulee liputtaa, antaa lipulla äänimerkki ja sitten selvästi liikkua sivurajaa myöten kohti kulmalippua.

Rikkeet rangaistusalueen ulkopuolella

Kun puolustaja rikkoo rangaistusalueen ulkopuolella (lähellä rangaistusalueen rajaa), avustavan erotuomarin tulee ottaa katsekontakti erotuomarin kanssa nähdäkseen hänen sijoittumisensa ja toimintansa tilanteessa ja liputtaa tarvittaessa. Vastahyökkäystilanteissa, avustavan erotuomarin tulee informoida erotuomarille, oliko tilanteessa rike, tapahtuiko rike rangaistusalueen sisällä vai ulkopuolella sekä mikä henkilökohtainen rangaistus tilanteesta tulisi antaa. Avustavan erotuomarin tulee selvästi liikkua sivurajaa myöten kohti keskirajaa näyttääkseen, että rikkomus tapahtui rangaistusalueen ulkopuolella.

Maali - ei maali

Kun on selvää, että koko pallo on ylittänyt päätyrajan ja maalissa, avustavan tulee ottaa katsekontakti erotuomariin ilman muita merkinantoja.

Kun maali on tehty, mutta ei ole selvää, onko pallo ylittänyt rajan, avustavan erotuomarin tulee nostaa lippu saadakseen erotuomarin huomion ja sen jälkeen vahvistaa maali.

Paitsio

Avustavan erotuomarin ensimmäinen toimenpide paitsiopäätöksessä on nostaa lippu (oikealla kädellä, mahdollistaen paremman näkökentän) ja sitten, jos erotuomari katkaisee pelin, paikantaa pelikentän alue, jossa rikkomus tapahtui. Jos erotuomari ei heti havaitse lippua, avustavan tulee pitää lippu ylhäällä kunnes se noteerataan tai pallo on selvästi puolustavan joukkueen hallussa.

Rangaistuspotku

Jos maalivahti räikeästi liikkuu päätyrajalta ennen kuin palloa on potkaistu ja pallo ei mene maaliin, avustavan erotuomarin tulee nostaa lippunsa.

Pelaajavaihto

Kun avustavaa on informoitu vaihdon pyytämisestä (neljännen erotuomarin tai taustahenkilön toimesta), hänen tulee näyttää tämä erotuomarille seuraavalla pelikatkolla.

Rajaheitto

Kun koko pallo ylittää sivurajan:

- lähellä avustavaa erotuomaria näyttö suoraan rajaheiton suunnasta
- kaukana avustavasta erotuomarista ja päätös on ilmiselvä näyttö suoraan rajaheiton suunnasta
- kaukana avustavasta erotuomarista ja AET ei ole varma heiton suunnasta AET nostaa lippunsa viestittääkseen erotuomarille pallon menneen pois pelistä, ottaa katsekontaktin erotuomarin kanssa ja myötäilee erotuomarin merkinantoa

3. Lisäerotuomarit

Lisäerotuomarit käyttävät kommunikaatiojärjestelmää (ei lippuja) erotuomarin kanssa kommunikointiin. Jos kommunikaatiojärjestelmä ei toimi, lisäerotuomarit käyttävät signaalilipun varsiosaa. Lisäerotuomarit eivät yleensä näytä merkinantoja, mutta joskus vähäeleinen käsimerkki voi antaa arvokasta tukea erotuomarille. Käsimerkillä tulee olla selkeä merkitys ja siitä tulee olla sovittu ottelua edeltävissä keskustelussa.

Lisäerotuomarin, arvioituaan onko koko pallo ylittänyt päätyrajan maalin sisällä,

- välittömästi ilmoittaa erotuomarille kommunikaatiojärjestelmällä, että maali tulee hyväksvä
- näyttää selvästi vasemmalla kädellään kohtisuoraan päätyrajaan nähden kohti keskikenttää (lipun varsiosa vasemmassa kädessä vaaditaan myös). Merkinantoa ei tarvita, jos pallo on selvästi ylittänyt päätyrajan.

Erotuomari tekee lopullisen päätöksen.

Muita neuvoja

1. Hyöty

Erotuomari voi soveltaa hyötyä milloin tahansa sääntörikkomus tai rikkomus tapahtuu, mutta hänen tulee ottaa huomioon seuraavat seikat päättäessään hyödyn soveltamisesta tai pelin katkaisemisesta:

- rikkomuksen vakavuus jos sääntörikkomus edellyttää kentältäpoistoa, erotuomarin tulee katkaista peli ja poistaa pelaaja kentältä, ellei ole ilmeistä mahdollisuutta tehdä maali
- rikkomuksen paikka mitä lähempänä vastajoukkueen maalia, sitä tehokkaampi hyöty voi olla
- mahdollisuus välittömään, lupaavaan hyökkäykseen
- · ottelun ilmapiiri

2. Lisäaika

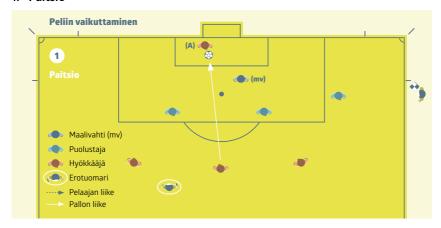
Monet pelikatkot ottelussa ovat täysin luonnollisia (esim. rajaheitot, maalipotkut). Aikaa lisätään vain, kun viivästykset ovat liiallisia.

3. Vastapelaajasta kiinnipitäminen

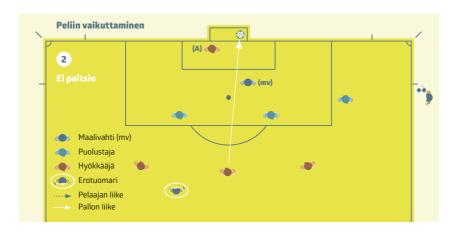
Erotuomareita muistutetaan puuttumaan ajoissa ja toimimaan päättäväisesti kiinnipitorikkomuksissa, erityisesti rangaistusalueella kulmapotkuissa ja vapaapotkuissa. Näissä tilanteissa:

- erotuomarin tulee huomauttaa ennen pallon peliin tuloa vastapelaajaa kiinni pitävää pelaajaa
- varoittaa pelaajaa, jos kiinnipitäminen jatkuu ennen kuin pallo on pelissä
- tuomita suora vapaapotku tai rangaistuspotku ja varoittaa pelaajaa, jos kiinnipitäminen tapahtuu pallon ollessa pelissä

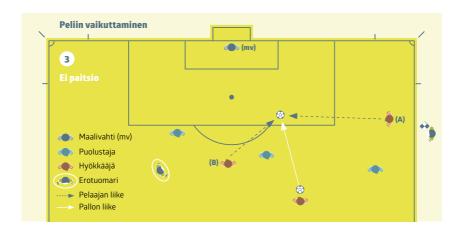
4. Paitsio

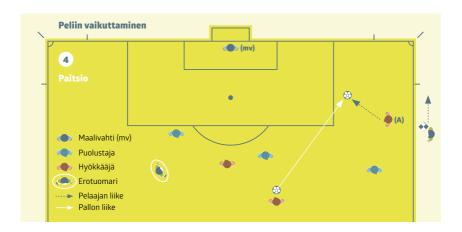
Hyökkääjä **paitsioasemassa** (A) ei vaikuta vastapelaajaan, **koskee palloa**. Avustavan erotuomarin tulee nostaa lippunsa, kun pelaaja **koskee palloa**.

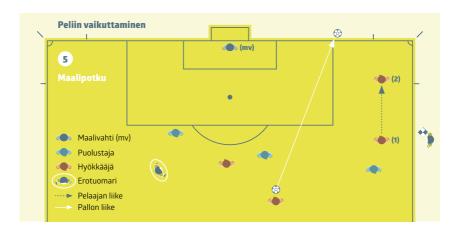
Hyökkääjä **paitsioasemassa** (A) ei vaikuta vastapelaajaan, **ei koske palloa**. Pelaaja ei koskenut palloa, joten häntä ei voida rangaista.

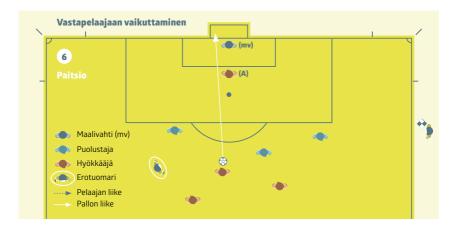
Hyökkääjä **paitsioasemassa** (A) juoksee kohti palloa ja kanssapelaaja (B) **ei paitsioasemassa** juoksee myös kohti palloa ja pelaa sitä. (A) ei koskenut palloa, joten häntä ei voida rangaista.

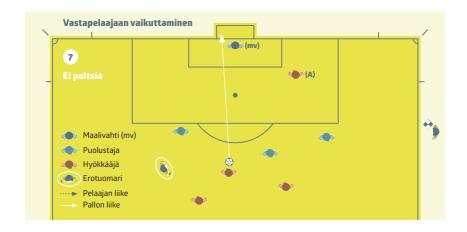
Pelaajaa **paitsioasemassa** (A) voidaan rangaista ennen pallon pelaamista tai koskemista, jos erotuomarin mielestä kellään ei paitsioasemassa olevalla kanssapelaajalla ei ole mahdollisuutta pelata palloa.

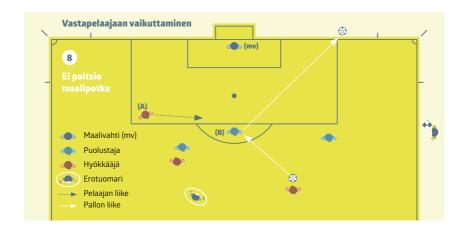
Hyökkääjä **paitsioasemassa** (1) juoksee kohti palloa **eikä koske** palloon. Avustavan erotuomarin tulee näyttää **"maalipotku"**.

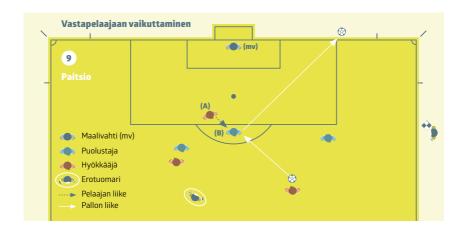
Hyökkääjä **paitsioasemassa** (A) peittää selvästi maalivahdin näkölinjan. Pelaajaa on rangaistava vastapelaajan estämisestä pelata palloa tai saamasta mahdollisuutta pelata palloa.

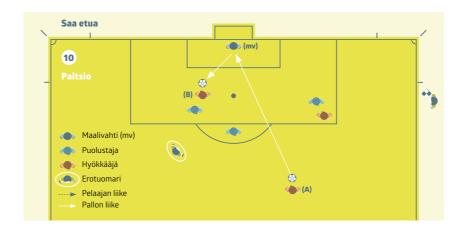
Hyökkääjä **paitsioasemassa** (A) ei peitä selvästi maalivahdin näkölinjaa tai kamppaile vastapelaajan kanssa pallosta.

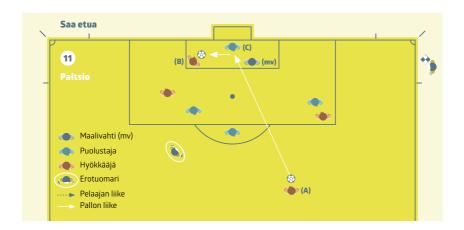
Hyökkääjä **paitsioasemassa** (A) juoksee kohti palloa, muttei estä vastapelaajaa pelaamasta tai saamasta mahdollisuutta pelata palloa. (A) ei kamppaile vastapelaajan (B) kanssa pallosta.

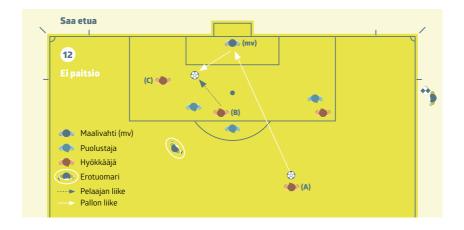
Hyökkääjä **paitsioasemassa** (A) juoksee kohti palloa estäen vastapelaajaa (B) pelaamasta tai saamasta mahdollisuutta pelata palloa kamppailemalla vastapelaajan kanssa pallosta. (A) kamppailee vastapelaajan (B) kanssa pallosta.

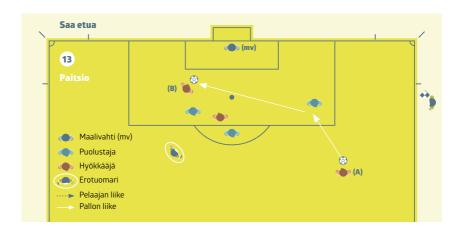
Hyökkääjää (B) **paitsioasemassa** rangaistaan kimmonneen tai tarkoituksellisena torjuntana maalivahdin pelaaman **pallon pelaamisesta tai koskemisesta** oltuaan **paitsioasemassa**, kun kanssapelaaja viimeksi koski tai pelasi palloa.

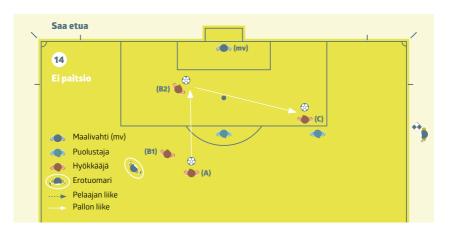
Hyökkääjää (B) **paitsioasemassa** rangaistaan kimmonneen tai tarkoituksellisena torjuntana puolustavan pelaajan (C) pelaaman **pallon pelaamisesta tai koskemisesta** oltuaan **paitsioasemassa**, kun kanssa pelaaja viimeksi koski tai pelasi palloa.

Kanssapelaajan (A) laukaus kimpoaa maalivahdista, (B) ei ole paitsioasemassa ja pelaa palloa, (C):tä **paitsioasemassa ei** rangaista, koska hän ei saanut etua paitsioasemastaan, koska ei koskenut palloa.

Kanssapelaajan (A) laukaus kimpoaa vastapelaajasta hyökkääjälle (B), jota rangaistaan pallon pelaamisesta tai koskemisesta oltuaan aiemmin paitsioasemassa.

Hyökkääjä (C) on **paitsioasemassa**, ei vaikuta vastapelaajaan, kun kanssapelaaja (A) syöttää pallon pelaajalle (B1) ei paitsioasemassa, joka juoksee kohti vastajoukkueen maalia ja syöttää pallon (B2) kanssapelaajalle (C). Hyökkääjä (C) **ei ollut paitsioasemassa**, kun pallo syötettiin, joten häntä ei voida rangaista.

5. Loukkaantuneen huolto/arviointi varoituksen/kentältäpoiston jälkeen

Huoltoa pelikentällä saaneen täytyi aiemmin poistua pelikentältä ennen pelin jatkamista. Tämä saattoi olla epäreilua, jos vastapelaaja oli aiheuttanut loukkaantumisen ja rikkonut joukkue sai lukumäärällisen edun peliä jatkettaessa.

Tämä otettiin kuitenkin käyttöön, koska pelaajat käyttivät usein epäurheilijamaisesti hyväkseen loukkaantumista viivyttääkseen pelin jatkamista taktisista syistä.

Ratkaisuksi näihin epäreiluihin tilanteisiin IFAB on päättänyt, että fyysisissä rikkomuksissa, joissa vastapelaajaa varoitetaan tai poistetaan kentältä, loukkaantunutta pelaajaa voidaan nopeasti arvioida/huoltaa eikä pelaajan tarvitse poistua pelikentältä.

Periaatteessa viiveen ei tulisi olla pidempi kuin on se aika, joka nykyään kuluu huoltohenkilöiden tuloon pelikentälle arvioimaan loukkaantuminen. Ero on kohdassa, jossa erotuomari aiemmin edellytti huoltohenkilöiden poistuvan pelaajan kanssa, nykyään huoltohenkilöstö poistuu, mutta pelaaja voi jäädä kentälle.

Varmistaakseen, että loukkaantunut pelaaja ei käytä/pitkitä viivettä epäreilusti, erotuomaria neuvotaan:

- huomioimaan pelitilanne ja mikä tahansa muu taktinen syy viivyttää pelin jatkamista
- informoimaan pelaajaa, että vaaditun huollon tulee olla ripeä
- pyytämään huoltohenkilö(t) (ei paarit) ja, jos mahdollista, muistuttaa heitä olemaan ripeitä

Kun erotuomari päättää, pelin tulee jatkua siten, että:

- huoltohenkilö(t) poistuvat ja pelaaja jää tai
- pelaaja poistuu jatkohoitoa/-arviointia varten (paarit voidaan tarvita kutsua)

Yleisenä ohjeena on, että pelin jatkamisen ei tulisi viivästyä enempää kuin noin 20-25 sekuntia siitä hetkestä, kun kaikki olivat valmiita jatkamaan peliä.

Erotuomarin tulee antaa koko katkosta lisäaikaa.